

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ**

SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAF

8

YANVAR-AVQUST

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

M Ü N D Ə R İ C A T

I	MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR	5
	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri	5
II	REAL SEKTOR	
	Ümumi daxili məhsul	12
	Sənaye	15
	Tikinti	38
	Kənd təsərrüfatı	43
	Nəqliyyat	48
	İnformasiya və rabitə	53
	İstehlak bazarı	54
	Əmtəə bazarı	55
	İctimai iaşə xidmətləri	62
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	64
	Qiymət indeksləri	68
	Kredit qoyuluşları	82
	Məşğulluq və işsizlik	84
III	DÖVLƏT SEKTORU	
	Dövlət büdcəsi	87
IV	XARİCİ SEKTOR	
	Xarici ticarət	92
V	SOSİAL SEKTOR	
	Əhalinin gəlirləri	102
	Əməkhaqqı	103
	Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi	104
	Demoqrafik vəziyyət	106
	Metodoloji izahatlar	113

Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 8
13 sentyabr 2024-cü il

2024-cü İLİN YANVAR-AVQUST AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADI VƏ SOSIAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏRİ

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 81,0 milyard manatlıq və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,3 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Ötən ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər istehsalı 0,2 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,0 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 37,9 faizi sənaye, 9,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7,0 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,1 faizi tikinti, 6,0 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 18,9 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,1 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 7941,3 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 42,4 milyard manatlıq sənaye məhsulu istehsal edilmiş, 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı eyni səviyyədə qalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,8 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 64,4 faizi mədənçıxarma sektorunda, 29,9 faizi emal sektorunda, 4,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədəncixarma sektorunda əmtəlik neft hasilatı 4,4 faiz azalmış, əmtəlik qaz hasilatı isə 4,1 faiz artmışdır.

Emal sektorunda kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 72,2 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 69,4 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 39,9 faiz, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 36,7 faiz, mebel istehsalı 31,9 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 27,7 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 23,8 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 23,3 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 23,0 faiz, içkilərin istehsalı 16,5 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 11,2 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 8,7 faiz, kağız və karton istehsalı 7,2 faiz, qida məhsullarının istehsalı 7,1 faiz, neft məhsullarının istehsalı 3,1 faiz, ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 1,0 faiz artmış, geyim istehsalı 0,4 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 8,0 faiz, sair sənaye məhsullarının istehsalı 8,3 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 10,3 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 14,4 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 19,9 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 29,6 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 52,6 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 0,1 faiz, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 8,8 faiz artmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 sentyabr 2024-cü il vəziyyətinə 864,7 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının yığımı davam edir. Sentyabr ayının 1-nə kimi qarğıdalı da daxil olmaqla tarlalardan 3026,0 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,8 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 1498,2 min ton (0,8 faiz çox) tərəvəz, 799,2 min ton (8,0 faiz az) kartof, 503,4 min ton (1,7 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 482,3 min ton (11,9 faiz çox)

bostan məhsulları, 66,8 min ton (9,2 faiz az) üzüm, 25,8 min ton (14,9 faiz çox) günəbaxan, 24,5 min ton (2,7 dəfə çox) şəkər çuğunduru, 3,3 min ton (56,6 faiz çox) tütün, 901,4 ton (1,8 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 18,6 ton (86,8 faiz az) pambıq yığılmışdır.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında diri çəkiddə 379,2 min ton ət, 1489,2 min ton süd, 1572,5 milyon ədəd yumurta, 14,5 min ton yun, 239,4 ton barama istehsal olunmuşdur. 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə ət istehsalı 1,0 faiz, süd istehsalı 0,5 faiz, yumurta istehsalı 6,2 faiz artmış, yun istehsalı 1,8 faiz, barama istehsalı 32,9 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 0,8 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları istehsalı 1,3 faiz, bitkiçilik məhsulları istehsalı 0,3 faiz artmışdır.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əsas kapitalla 11216,9 milyon manat məbləğində, yaxud əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,7 faiz çox investisiya yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 2,4 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən investisiyaların həcmi isə 3,9 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş investisiyanın 5587,0 milyon manatı və ya 49,8 faizi məhsul istehsal sahələrinə, 4287,3 milyon manatı (38,2 faizi) xidmət sahələrinə, 1342,6 milyon manatı (12,0 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyaların 9315,8 milyon manatını və ya 83,1 faizini daxili investisiyalar təşkil etmişdir. Əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyaların 8090,5 milyon manatı və ya 72,1 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 153,7 milyon ton **yük** və 1293,4 milyon **sərnişin** daşınmışdır. 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 3,7 faiz, sərnişin daşınması isə 8,8 faiz artmışdır. Yüklərin 58,8 faizi avtomobil, 29,2 faizi boru kəməri, 8,1 faizi dəmir yolu, 3,7 faizi dəniz, 0,2 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır. Sərnişinlərin

88,1 faizi avtomobil, 11,3 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 2237,2 milyon manatlıq xidmətlərin 74,3 faizi əhali sektoruna aid olmuşdur. 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 12,9 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 84,2 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 37196,9 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 7968,2 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 3,5 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 8,0 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 20572,1 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 16624,8 milyon manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 26239,4 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 15446,2 milyon dollarını və ya 58,9 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 10793,2 milyon dollarını (41,1 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 4653,0 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2023-cü ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 3,3 faiz, real ifadədə 5,0 faiz, o cümlədən idxal 3,0 faiz, ixrac isə 6,1 faiz azalmışdır.

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 6,6 faiz, real ifadədə 16,3 faiz azalaraq 1874,7 milyon dollar təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında **istehlak qiymətləri indeksi** 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 101,3 faiz, o cümlədən qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə

100,1 faiz, qeyri-qida malları üzrə 101,3 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 103,0 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında muzzdu işçilərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,3 faiz artaraq 1002,4 manat olmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,1 faiz artaraq 53,9 milyard manat olmuşdur.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında **dövlət büdcəsinə** 25223,4 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 22362,4 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 2861,0 milyon manatlıq profisit yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2024-cü il avqust ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 27268,5 milyon manat təşkil etmiş, onun 22932,1 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 1,7 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2024-cü il avqust ayının 1-nə 13963,3 milyon manat olmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya –1,84 manata, 100 Türk lirəsinə –5,31 manata, 100 Rusiya rubluna –1,89 manata bərabər olmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında **əhalinin sayı** 23477 nəfər və ya 0,2 faiz artaraq 2024-cü il avqust ayının 1-i vəziyyətinə 10204247 nəfərə çatmışdır.

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Cədvəl 1

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2024-cü ilin yanvar- avqust ayları, faktiki	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	<u>Məlumat üçün</u> 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	80 960,3	104,3	100,8
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	53 086,0	107,0	102,6
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	7 941,3	103,8	100,2
Sənaye məhsulu, milyon manat	42 449,2	100,6	99,3
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	12 011,6	107,8	106,0
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	11 216,9	101,7	115,4
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	7 486,2	103,9	117,1
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	540,8	97,5	72,0
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	8 723,3	100,8	103,3
o cümlədən: bitkiçilik	4 528,3	100,3	103,2
heyvandarlıq	4 195,0	101,3	103,4
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	153,7	103,7	106,5
Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, milyon sərnişin	1 293,4	108,8	116,0
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	2 237,2	112,9	114,3
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	37 196,9	103,5	103,2
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	7 968,2	108,0	115,2
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	25 223,4	123,5	101,2
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	22 362,4	108,3	113,8
Dövlət büdcəsinin profisiti, milyon manat	2 861,0	x	x
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	53 947,2	106,1	114,3
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	5 291,6	105,6	113,6

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

...ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2024-cü il 01 avqust vəziyyətinə, milyon manat	13 963,3	109,9	117,5
Kredit qoyuluşları, 2024-cü il 01 avqust vəziyyətinə, milyon manat	27 268,5	123,7	116,1
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	453,7	91,7	74,7
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	1 002,4*	108,3**	111,3***
İstehlak qiymətlərinin indeksi¹⁾	x	101,3	111,7
Əhalinin sayı, 2024-cü il 01 avqust vəziyyətinə, min nəfər	10 204,2	100,5	100,6
Xarici ticarət dövriyyəsi²⁾, milyon ABŞ \$			
faktiki qiymətlərlə	26 239,4*	96,7**	88,5***
müqayisəli qiymətlərlə	x	95,0**	105,0***
o cümlədən: ixrac			
faktiki qiymətlərlə	15 446,2*	87,8**	75,9***
müqayisəli qiymətlərlə	x	93,9**	104,1***
ondan qeyri neft-qaz ixracı			
faktiki qiymətlərlə	1 874,7*	93,4**	117,8***
müqayisəli qiymətlərlə	x	83,7**	114,2***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	10 793,2*	112,9**	127,5***
müqayisəli qiymətlərlə	x	97,0**	108,0***

Qeyd:

* 2024-cü ilin yanvar-iyul ayları.

** 2024-cü ilin yanvar-iyul ayları 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən.

*** 2023-cü ilin yanvar-iyul ayları 2022-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən.

¹⁾ 2024-cü ilin avqust ayı üzrə **illik** (2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən) istehlak qiymətləri indeksi 103,5 faiz təşkil etmişdir.

²⁾ Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərində dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul istehsalı

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə 80960,3 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 4,3 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 0,2 faiz, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,0 faiz artmışdır.

ÜDM istehsalının 37,9 faizi sənaye, 9,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7,0 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,1 faizi tikinti, 6,0 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrinin, 18,9 faizi digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 10,1 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 7941,3 manata bərabər olmuşdur.

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-avqust		2024-cü ilin yanvar-avqust ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə
	2024	2023 ^{*)}	
Ümumi Daxili Məhsul	80960,3	80162,2	104,3
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	4876,0	4709,0	100,7
Sənaye	30694,5	34049,8	100,6
o cümlədən:			
mədəncixarma sənayesi	24599,3	28430,7	99,5
emal sənayesi	5043,9	4603,2	107,6
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	862,4	840,2	100,1
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	188,9	175,7	108,8
Tikinti	4919,3	4107,4	118,0
Ticarət: nəqliyyat vasitələrinin təmiri	7853,5	7549,5	103,5
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	5701,1	5019,7	115,8
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	2003,5	1796,0	110,1
İnformasiya və rabitə	1428,9	1262,4	112,9
Digər sahələr	15268,1	14153,3	103,2
Məhsula və idxala xalis vergilər	8215,4	7515,1	108,4

^{*)} 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir,

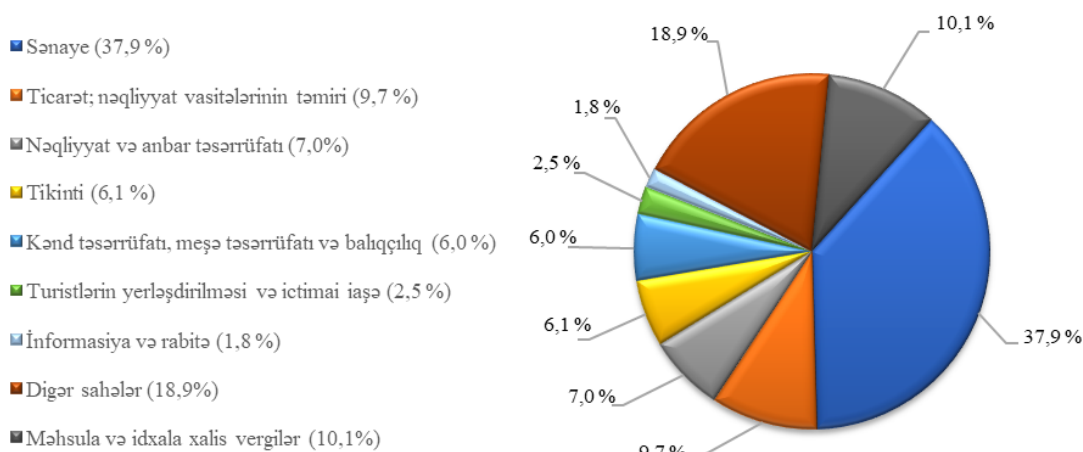
Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

	Yanvar-avqust		milyon manat 2024-cü ilin yanvar-avqust ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə
	2024	2023 ^{*)}	
Ümumi Daxili Məhsul	80960,3	80162,2	104,3
o cümlədən:			
neft-qaz sektoru	27874,3	31280,2	100,2
qeyri neft-qaz sektoru	53086,0	48882,0	107,0

^{*)} 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir,

Qrafik 1

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal olunmuş ümumi daxili məhsulun strukturu

Sənaye

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 42,4 milyard manatlıq sənaye məhsulu istehsal edilmiş, 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı eyni səviyyədə qalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 7,8 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 64,4 faizi mədənçıxarma, 29,9 faizi emal, 4,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,9 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 81,2 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 89,7 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 10,3 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

Sənaye istehsalı indeksləri, sabit qiymətlərlə, faizlə

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
2023-cü il		
Yanvar	100,6	95,7
Fevral	90,0	97,2
Mart	93,0	96,8
Aprel	93,5	97,6
May	113,0	98,1
İyun	93,0	98,4
İyul	104,6	98,4
Avqust	103,0	99,3
Sentyabr	86,0	98,9
Oktyabr	99,9	98,4
Noyabr	116,3	99,0
Dekabr	110,0	98,9
2024-cü il		
Yanvar	101,1	98,5
Fevral	93,1	100,1
Mart	93,8	100,9
Aprel	90,5	100,6
May	113,2	100,4

REAL SEKTOR

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
İyun	96,6	100,9
İyul	107,7	101,7
Avqust	89,9	100,6

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 sentyabr 2024-cü il vəziyyətinə 864,7 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 54,4 faizi Bakı, 15,4 faizi Sumqayıt, 3,4 faizi Gəncə, 2,1 faizi Şirvan şəhərlərinin, 1,7 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 83,0 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədəncixarma sənayesi

Mədəncixarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 27,3 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,2 faiz azalmışdır.

Cədvəl 5

Mədəncixarma sənayesi üzrə istehsalın həcmi

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Mədəncixarma sənayesi	27339,5	99,8
Xam neft və təbii qaz hasilatı	25267,9	99,7
Metal filizlərinin hasilatı	182,1	88,0
Mədəncixarma sənayesinin digər sahələri	163,6	131,2
Mədəncixarma sənayesi sahəsinə xidmətlərin göstərilməsi	1725,9	105,4

REAL SEKTOR

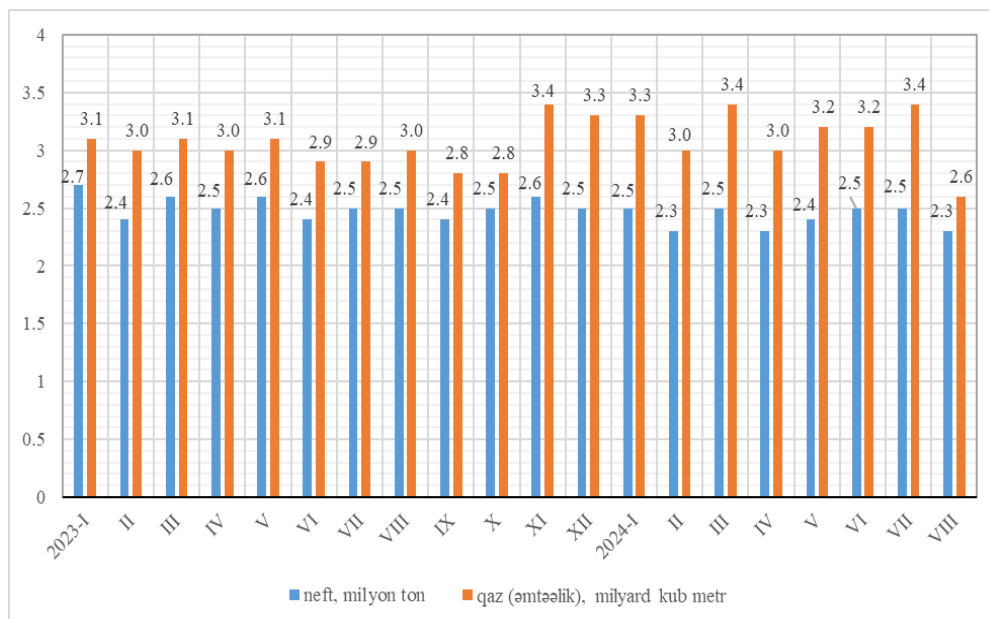
Sahənin əsas məhsulu olan əmtəlik neft hasilatı 19,3 milyon ton, əmtəlik təbii qaz hasilatı isə 25,1 milyard kub metr təşkil etmişdir. Əmtəlik neft hasilatı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,4 faiz azalmış, əmtəlik qaz hasilatı isə 4,1 faiz artmışdır.

Cədvəl 6

Mədəncixarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	19304,1	95,4	202,9
ondan əmtəlik	19263,0	95,6	202,9
Təbii qaz, milyon kub metr	33030,4	102,6	-
ondan əmtəlik	25122,8	104,1	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis konsentratı, ton	112,0	5,3	25,9
Gümüş, kq	2061,9	75,9	593,9
Qızıl, kq	1476,4	107,3	278,0
Mədəncixarma sənayesinin digər məhsulları			
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	476,3	2,4 d.	-
Gips və anhidrit, min ton	351,4	104,8	40,3
Tikinti qumu, min ton	862,6	143,1	8,1
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı və çaxmaq daşı, min ton	2523,7	174,9	100,7
Bentonit, min ton	136,5	151,0	117,2
Duz, ton	58415,2	120,4	54,6

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

Emal sənayesi

Emal sənayesində 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 12669,3 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Cədvəl 7

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2023-cü il		
Yanvar	95,9	98,6
Yanvar-fevral	102,0	106,6
Yanvar-mart	103,0	104,4
Yanvar-aprel	110,4	106,2
Yanvar-may	114,4	108,3
Yanvar-iyun	113,1	107,7
Yanvar-iyul	111,2	108,7
Yanvar-avqust	109,9	108,2

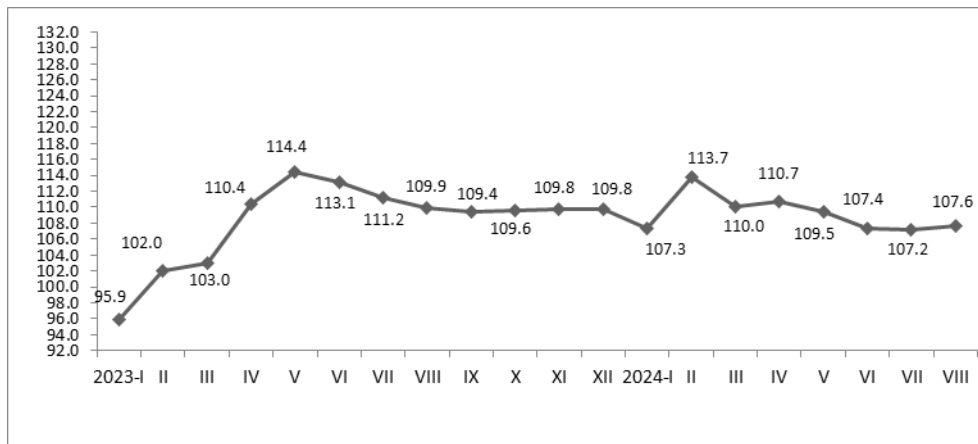
REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
Yanvar-sentyabr	109,4	108,3
Yanvar-oktyabr	109,6	109,7
Yanvar-noyabr	109,8	110,6
Yanvar-dekabr	109,8	111,2
2024-cü il		
Yanvar	107,3	117,7
Yanvar-fevral	113,7	118,1
Yanvar-mart	110,0	112,9
Yanvar-aprel	110,7	114,0
Yanvar-may	109,5	111,0
Yanvar-iyun	107,4	110,9
Yanvar-iyul	107,2	110,8
Yanvar-avqust	107,6	110,4

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Emal sənayesi – cəmi	12669,3	107,6
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	3182,4	107,1
içki istehsalı	558,3	116,5
tütün məmulatlarının istehsalı	498,9	111,2
toxuculuq sənayesi	188,1	89,7
geyim istehsalı	73,7	99,6
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	17,5	92,0
məbeldən başqa ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı	15,8	101,0
kağız və karton istehsalı	144,0	107,2
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	86,4	80,1
neft məhsullarının istehsalı	3443,8	103,1
kimya sənayesi	1057,3	108,7
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	14,8	169,4
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	347,0	123,8
tikinti materiallarının istehsalı	908,6	123,0
metallurgiya sənayesi	634,4	127,7
hazır metal məmulatlarının istehsalı	253,0	123,3
kompyuter, elektron və optik məhsulların istehsalı	26,3	172,2
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	139,5	139,9
maşın və avadanlıqların istehsalı	331,3	70,4
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	139,9	136,7
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	9,2	47,4
məbellərin istehsalı	220,5	131,9
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	54,8	91,7
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	323,8	85,6

REAL SEKTOR

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə içki istehsalında 16,5 faiz, tütün məmulatlarının istehsalında 11,2 faiz, qida məhsullarının istehsalında isə 7,1 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

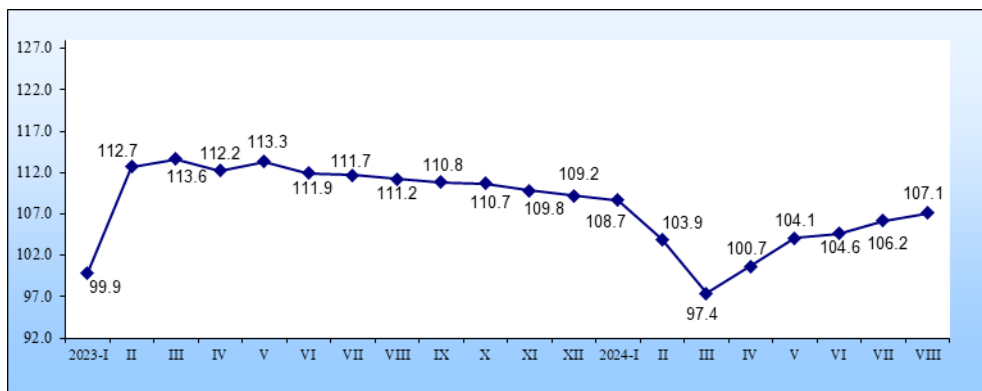
Bu sahələrin əsas məhsullarından viski, brendi istehsalı 2,8 dəfə, tütün istehsalı 2,5 dəfə, alkoqolsuz içkilərin istehsalı 9,8 faiz, duru bitki yağlarının istehsalı isə 9,1 faiz artmışdır.

Cədvəl 9

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulatlarının istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	99,9	124,1	95,8
Yanvar-fevral	112,7	117,9	134,7
Yanvar-mart	113,6	125,1	106,6
Yanvar-aprel	112,2	118,1	109,8
Yanvar-may	113,3	127,4	108,4
Yanvar-iyun	111,9	126,5	107,0
Yanvar-iyul	111,7	126,0	110,0
Yanvar-avqust	111,2	126,7	106,0
Yanvar-sentyabr	110,8	125,7	104,6
Yanvar-oktyabr	110,7	127,2	103,8
Yanvar-noyabr	109,8	127,5	109,6
Yanvar-dekabr	109,2	123,0	112,8
2024-cü il			
Yanvar	108,7	106,3	128,3
Yanvar-fevral	103,9	128,9	99,4
Yanvra-mart	97,4	124,5	115,6
Yanvar-aprel	100,7	127,5	119,2
Yanvar-may	104,1	116,0	118,4
Yanvar-iyun	104,6	114,9	118,0
Yanvar-iyul	106,2	115,8	111,2
Yanvar-avqust	107,1	116,5	111,2

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 10

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Kolbasa məmulatları, ton	19935,4	111,1	57,0
Meyvə şirələri, min dkl	2697,9	89,5	610,6
Meyvə-tərəvəz konservləri, ton	114458,6	94,5	23849,4
Duru bitki yağları, ton	26164,6	109,1	2803,9
Marqarin, ton	30645,2	100,0	3971,0
Qaymaq, xama, ton	6700,2	115,8	-
Kərə yağı, ton	19395,6	107,4	51,4
Pendir və kəsmik, ton	36563,0	102,6	28,8
Unlu qənnadı məmulatlar, ton	47642,7	101,3	469,5
Makaron məmulatları, ton	3802,8	113,8	-
Şəkər, qənd, min ton	212,6	90,8	8,6
Şəkərli qənnadı məmulatları, ton	5350,5	62,9	57,0

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Çay, ton	8217,0	109,5	99,9
Qida duzu, min ton	57,3	121,7	3,0
İçki məhsulları			
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	35017,0	109,8	277,9
Şirinləşdirilməmiş sular, min dkl	21521,2	126,0	1254,2
Viski, brendi, min dkl	488,4	2,8 d.	64,9
Üzüm şərabi, min dkl	888,3	116,4	676,5
Araq, min dkl	1012,2	123,3	230,2
Pivə, min dkl	3801,6	99,2	278,7
Tütün məmulatları			
Siqaret və siqarlar, milyon ədəd	10672,5	106,2	1222,3
Tütün, ton	2792,4	2,5 d.	156,3

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 279,3 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə geyim istehsalında 0,4 faiz, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında 8,0 faiz, toxuculuq sənayesində isə 10,3 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	117,5	125,4	2,9 d.
Yanvar-fevral	125,6	117,3	3,7 d.
Yanvar-mart	128,0	98,9	108,2
Yanvar-aprel	140,5	76,8	103,5
Yanvar-may	149,9	71,6	99,6
Yanvar-iyun	148,7	67,1	83,5
Yanvar-iyul	143,0	76,6	80,9
Yanvar-avqust	123,5	86,4	93,3
Yanvar-sentyabr	119,4	83,4	93,4
Yanvar-oktyabr	111,4	87,7	91,2
Yanvar-noyabr	112,7	86,7	88,6
Yanvar-dekabr	108,8	84,8	98,0
2024-cü il			
Yanvar	118,0	127,5	2,1 d.
Yanvar-fevral	106,7	137,1	2,2 d.
Yanvar-mart	109,0	121,1	137,3
Yanvar-aprel	91,4	119,1	125,2
Yanvar-may	88,9	121,3	112,0
Yanvar-iyun	86,1	108,1	104,4
Yanvar-iyul	90,2	103,8	124,5
Yanvar-avqust	89,7	99,6	92,0

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq mahlıçı, ton	36135,2	84,9	18559,6
Pambıq ipliği, ton	10708,9	98,5	3203,5
Pambıq parçalar, min kv.m	17053,8	104,7	328,4
Pambıq yataq ağları, min ədəd	28,3	175,8	6,4
Xalça və xalça məmulatları, min kv.m	2,4	100,0	5,7
Geyim istehsalı			
Üst geyim, min ədəd	479,6	161,1	82,2
İstehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	1532,2	104,5	27,2
Alt geyim, min ədəd	692,4	140,1	10,0
Sair geyim, min ədəd	3334,1	77,0	1604,5
Corab məmulatları, min cüt	2431,4	101,0	22,4
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Emal edilmiş dəri, min kv.m	26,3	114,8	140,0
Ayaqqabı, min cüt	537,0	106,8	25,5

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 3443,8 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,1 faiz artmışdır. Neft məhsullarından mazut istehsalı 5,1 dəfə, ağ neft istehsalı 12,1 faiz, sürtkü yağları istehsalı 9,7 faiz, neft bitumu istehsalı 2,6 faiz, avtomobil benzini istehsalı 2,3 faiz artmış, neft koksu istehsalı isə 13,9 faiz azalmışdır.

**Neft məhsullarının istehsalı sahəsində
istehsal edilmiş əsas məhsullar**

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	973,4	102,3	23,0
Ağ neft, min ton	430,7	112,1	35,6
Qazoyllar (dizel yanacağı), min ton	1565,4	101,2	147,3
Mazut, min ton	26,6	5,1 d.	1,2
Sürtkü yağları, min ton	43,9	109,7	6,3
Maye qazlar, min ton	132,5	83,0	0,8
Neft koksu; neft bitumu və neft məhsullarının digər qrupları, min ton	747,6	101,3	37,9
ondan:			
neft bitumu, min ton	175,9	102,6	10,9
neft koksu, min ton	138,4	86,1	24,1

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 1419,1 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əczaçılıq məhsullarının istehsalı 69,4 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 23,8 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı isə 8,7 faiz artmışdır.

Kimya sənayesi məhsullarından karbamid istehsalı 71,4 faiz, metanol istehsalı 12,7 faiz, azot istehsalı 1,2 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarından polietilendən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar istehsalı 3,0 dəfə, məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr istehsalı 55,7 faiz, polietilendən kisə və çantalar istehsalı 35,3 faiz, plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatlar istehsalı isə 24,2 faiz artmışdır.

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
2023-cü il			
Yanvar	81,9	54,5	97,4
Yanvar-fevral	82,8	159,4	123,9
Yanvar-mart	88,8	168,8	116,9
Yanvar-aprel	100,9	95,6	112,2
Yanvar-may	108,9	83,6	116,5
Yanvar-iyun	103,1	72,7	116,0
Yanvar-iyul	103,6	86,1	119,5
Yanvar-avqust	106,0	102,8	120,9
Yanvar-sentyabr	108,0	102,9	117,6
Yanvar-oktyabr	108,1	104,6	119,8
Yanvar-noyabr	108,3	101,1	120,4
Yanvar-dekabr	106,9	90,9	118,5
2024-cü il			
Yanvar	98,6	2,8 d.	141,0
Yanvar-fevral	114,7	151,0	128,4
Yanvar-mart	116,7	100,9	126,2
Yanvar-aprel	108,6	106,4	130,5
Yanvar-may	105,1	129,6	125,7
Yanvar-iyun	107,8	153,5	126,7
Yanvar-iyul	108,2	169,1	125,3
Yanvar-avqust	108,7	169,4	123,8

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 15

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Təsirsiz qazlar, min kub metr	29254,9	88,9	79,6
ondan:			
azot, min kub metr	15927,5	101,2	76,0
Lak-boya məmulatları, ton	25345,8	105,3	450,5
Qeyri-üzvi kimyəvi maddələr, ton	21810,0	120,4	5750,0
ondan:			
yod, ton	133,8	95,7	7,3
Üzvi kimyəvi maddələr, min ton	627,7	98,9	24,0
ondan:			
etilen, min ton	100,3	87,4	1,4

REAL SEKTOR

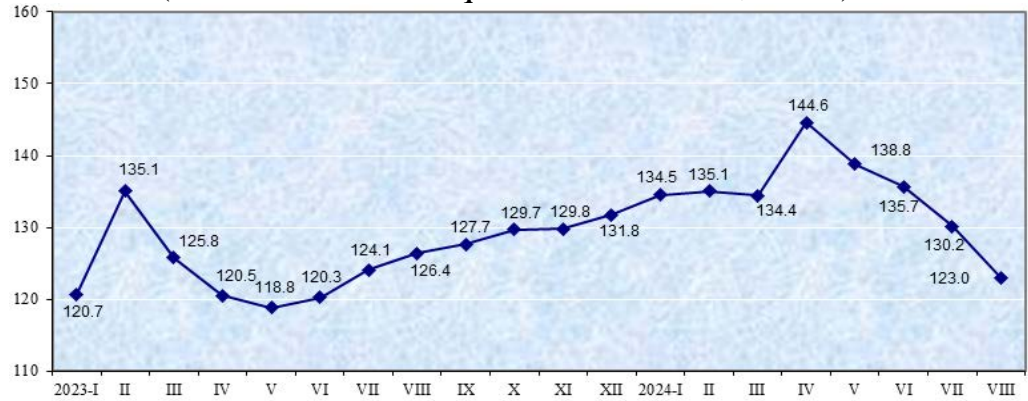
...ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
propen (propilen), min ton	94,0	90,6	0,8
metanol (metil spirti), min ton	342,6	112,7	13,8
Etil spirti, min dkl	39,9	123,9	8,6
Gübrə və azot birləşmələri, min ton	418,4	171,3	48,5
ondan:			
karbamid, min ton	418,3	171,4	48,4
İlkin formada plastik kütlə, min ton	190,4	87,7	24,0
ondan:			
polietilen, min ton	94,2	83,6	12,1
Yapışqan və yapışdırıcı maddələr, min ton	75,9	100,5	4,8
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Dərmanlar, min manat	7485,7	104,6	1192,5
Tibbi maskalar, milyon ədəd	1,5	166,7	5,9
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Plastmas çubuqlar, millər və profillər, ton	4756,3	87,8	3,0
Sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqlar, ton	25439,2	117,5	2080,8
Polietiləndən kisə və çantalar, ton	13064,6	135,3	280,3
Plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatlar, min ədəd	132920,5	124,2	22457,0
Polietiləndən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar, ton	2782,6	3,0 d.	227,0
Döşmə, divar və tavan üçün plastik kütlədən rulon və ya plitka şəklində örtük, min kv. metr	189,4	115,2	-
Digər plastmasdan tikinti məmulatları, ton	1243,1	76,2	728,2
Məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr, ton	2200,7	155,7	36,7

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsalın ümumi dəyəri 908,6 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 23,0 faiz artmışdır. Dövr ərzində sementdən, betondan kərpiclər və oxşar məmulatların istehsalı 73,3 faiz, asfalt istehsalı 37,9 faiz, beton istehsalı 32,3 faiz, betondan yığma tikinti konstruksiyalarının istehsalı 27,8 faiz, tikinti gipsinin istehsalı 13,8 faiz, sement istehsalı isə 12,8 faiz artmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 16

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tikinti şüşəsi, min kv. metr	6736,0	110,3	1612,8
Tikinti kərpicləri, min kub metr	402,2	108,1	1,9
Sement klinkerləri, min ton	2750,4	113,3	150,9
Sement, min ton	2720,9	112,8	81,8

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Əhəng, min ton	21,4	61,8	5,6
Gips məmulatları, min ton	79,1	97,9	8,7
Tikinti gipsi, min ton	61,2	113,8	1,8
Sementdən, betondan kərpiclər və oxşar məmulatlar, min ton	103,1	173,3	16,7
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	23,9	127,8	-
Beton, min ton	3205,2	132,3	-
Asfalt, min ton	57,5	137,9	-

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 887,4 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalında 27,7 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində isə 23,3 faiz artım müşahidə olunmuşdur. 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında metallurgiya sənayesi üzrə mis məftilin istehsalı 5,2 dəfə, alüminium məmulatlarının istehsalı 63,9 faiz, armatur istehsalı 27,2 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsi üzrə metaldan sair məmulatların istehsalı isə 18,4 faiz artmışdır.

Cədvəl 17

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2023-cü il		
Yanvar	62,3	75,5
Yanvar-fevral	64,6	95,8
Yanvar-mart	55,8	98,7
Yanvar-aprel	58,6	93,8
Yanvar-may	62,1	109,7
Yanvar-iyun	66,3	121,5

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
Yanvar-iyul	68,9	119,1
Yanvar-avqust	69,3	117,0
Yanvar-sentyabr	71,1	113,7
Yanvar-oktyabr	74,6	123,0
Yanvar-noyabr	77,8	119,2
Yanvar-dekabr	81,1	130,1
2024-cü il		
Yanvar	148,7	118,3
Yanvar-fevral	175,9	97,6
Yanvar-mart	149,7	99,9
Yanvar-aprel	155,0	112,6
Yanvar-may	136,5	110,2
Yanvar-iyun	132,0	113,9
Yanvar-iyul	129,2	119,5
Yanvar-avqust	127,7	123,3

Cədvəl 18

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	254,0	124,9	13,5
Armatür, min ton	264,1	127,2	14,5
Polad borular, min ton	64,9	31,8	0,3
Emal edilməmiş qurğuşun, alüminium, sink, nikel və s., min ton	16,8	71,5	5,0
Alüminium məmulatları, ton	41919,1	163,9	3832,8
Mis məftil, ton	403,9	5,2 d.	-
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Metaldan konstruksiyalar, ton	14239,8	91,6	12149,2
İzolyasiyası olmayan çoxnaqilli məftil, trosalar və oxşar məmulatlar, ton	5980,8	107,1	-
Metaldan sair məmulatlar, ton	16884,0	118,4	60,7

REAL SEKTOR

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 165,8 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 72,2 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı isə 39,9 faiz artmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə noutbukların istehsalı 3,5 dəfə, güc transformatorlarının istehsalı 57,3 faiz, ölçmə cihazlarının istehsalı isə 56,2 faiz artmışdır.

Cədvəl 19

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2023-cü il		
Yanvar	144,6	130,9
Yanvar-fevral	104,9	125,8
Yanvar-mart	135,7	108,7
Yanvar-aprel	2,6 d.	101,5
Yanvar-may	2,1 d.	102,4
Yanvar-iyun	188,9	106,4
Yanvar-iyul	2,0 d.	99,8
Yanvar-avqust	180,4	99,3
Yanvar-sentyabr	160,2	103,1
Yanvar-oktyabr	165,0	107,8
Yanvar-noyabr	174,3	110,3
Yanvar-dekabr	88,1	116,2
2024-cü il		
Yanvar	167,9	124,9
Yanvar-fevral	116,2	118,3
Yanvar-mart	107,9	116,8
Yanvar-aprel	131,3	117,7
Yanvar-may	137,5	122,2
Yanvar-iyun	174,4	118,5
Yanvar-iyul	173,6	133,9
Yanvar-avqust	172,2	139,9

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı			
Noutbuklar, ədəd	1623	3,5 d.	-
Stolüstü kompüterlər, ədəd	993	30,8	-
Ölçmə cihazları, min ədəd	339,2	156,2	12,7
Elektrik avadanlıqlarının istehsalı			
Güc transformatorları, ədəd	634	157,3	-
Elektrik tənzimləyici cihazlar, ədəd	3414	71,9	-
Digər elektrik naqilləri, ton	7056,4	115,3	989,6
Məişət soyuducuları və dondurucuları, ədəd	388	65,2	58

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 480,4 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 36,7 faiz artmış, maşın və avadanlıqların istehsalı 29,6 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 52,6 faiz azalmışdır. 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 2627 ədəd və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 685 ədəd çox minik avtomobili istehsal olunmuşdur. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə traktorların istehsalı 17,6 faiz azalmışdır.

REAL SEKTOR

Cədvəl 21

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
<u>2023-cü il</u>			
Yanvar	180,3	107,9	76,5
Yanvar-fevral	110,4	2,1 d.	77,0
Yanvar-mart	125,4	2,1 d.	99,6
Yanvar-aprel	123,5	169,2	72,7
Yanvar-may	109,0	132,9	69,4
Yanvar-iyun	110,9	134,9	81,2
Yanvar-iyul	120,0	138,7	83,0
Yanvar-avqust	114,9	152,1	82,3
Yanvar-sentyabr	121,1	131,2	78,9
Yanvar-oktyabr	130,2	133,9	83,8
Yanvar-noyabr	137,4	152,1	90,1
Yanvar-dekabr	177,7	148,1	95,9
<u>2024-cü il</u>			
Yanvar	100,0	154,1	33,5
Yanvar-fevral	84,8	130,7	49,6
Yanvar-mart	80,5	99,6	54,9
Yanvar-aprel	83,2	122,5	72,7
Yanvar-may	80,5	131,3	81,6
Yanvar-iyun	72,5	148,0	52,0
Yanvar-iyul	71,3	149,9	54,8
Yanvar-avqust	70,4	136,7	47,4

Maşın və avadanlıqların, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2024-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Maşın və avadanlıqların istehsalı			
Nasoslar, ədəd	3983	108,4	297
ondan:			
ştanqlı quyu nasoslari, ədəd	3930	114,7	241
Kran, qapaq və klapanlar, ton	151,6	85,2	81,5
ondan:			
fontan armaturu, ton	32,4	85,0	-
Traktorlar, ədəd	411	82,4	11
Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı			
Minik avtomobilləri, ədəd	2627	135,3	226
Yük avtomobilləri, ədəd	390	106,8	56

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorları

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 2043,1 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmişdir.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 397,3 milyon manat təşkil etmişdir.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	2043,1	100,1
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	397,3	108,8

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı		
Elektrik enerjisi, mln. kVt.s	18057,5*	99,6
ondan əmtəəlik	17461,7	99,7
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	14944,7	92,5
ondan: tullantıların yandırılmasından alınan elektrik enerjisi	148,8	108,1
su elektrik stansiyalarının istehsalı	2117,5	167,9
külək elektrik stansiyalarının istehsalı	38,5	93,0
günəş elektrik stansiyalarının istehsalı	361,0	7,8 d.
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı		
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, mln. kub metr	383,7	107,3

*) əsas fəaliyyəti elektrik enerjisinin istehsalı olmayan müəssisələr nəzərə alınmadan

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 11216,9 milyon manat və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,7 faiz çox investisiya yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 2,4 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən investisiyaların həcmi isə 3,9 faiz artmışdır. Ümumi sərmayənin 5587,0 milyon manatı və ya 49,8 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 4287,3 milyon manatı (38,2 faizi) xidmət sahələrinin, 1342,6 milyon manatı (12,0 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 58,7 faizi dövlət, 41,3 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Sərmayə qoyuluşunun 72,1 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş investisiyanın dəyəri ümumi sərmayənin 83,1 faizini təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əsas kapitala yönəldilmiş ümumi investisiyanın 38,1 faizi sənaye, 28,5 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 22,1 faizi tikinti, 2,9 faizi informasiya və rabitə, 1,9 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,6 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 1,5 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 0,7 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə, hər biri 0,6 faiz olmaqla, ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, təhsil, 0,5 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 0,2 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, hər birində 0,1 faiz olmaqla, istirahət, əyləncə və incəsənət, digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi sahələrinə sərf edilmişdir.

İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların dəyəri

İqtisadiyyatın sahələri	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	11216,9	101,7	100,0
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	174,5	41,9	1,6
Sənaye	4271,5	97,6	38,1
o cümlədən:			
Mədənçıxarma sənayesi	2967,8	82,8	26,5
Emal sənayesi	921,8	197,7	8,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	293,3	133,2	2,6
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	88,6	85,1	0,8
Tikinti	2483,6	120,8	22,1
ondan mənzil tikintisi	1342,6	2,4 d.	12,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	70,0	73,6	0,6
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	3198,9	96,0	28,5
o cümlədən:			
nəqliyyat	3197,8	96,1	28,5
poçt və kuryer fəaliyyəti	1,1	39,4	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	217,1	4,0 d.	1,9
İnformasiya və rabitə	321,4	128,6	2,9
ondan rabitə	296,6	121,9	2,6
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	171,4	130,3	1,5
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	2,1	187,6	0,0
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	18,9	199,7	0,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	72,3	4,1 d.	0,6
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	75,1	52,4	0,7

REAL SEKTOR

İqtisadiyyatın sahələri	...ardı		
	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Təhsil	66,7	96,0	0,6
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	51,7	106,3	0,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	9,3	181,9	0,1
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	12,4	61,2	0,1

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında neft-qaz sektoruna 3730,7 milyon manatlıq investisiya yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 7486,2 milyon manatlıq investisiyanın 540,8 milyon manatı (ümumi sərmayənin 4,8 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında Bakı şəhərində Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi hospital kompleksi, “Crescent Mall” ticarət mərkəzi, “Zəngilan” tankeri, “LANDAU School” Təhsil Kompleksi, “The Grand” apart hoteli, Gəncə şəhərində Gəncə İdman Sarayı, Abşeron rayonunda Palçıq Vulkanları Turizm Kompleksi, Cəbrayıl rayonunda “Xudafərin” və “Qız Qalası” hidroqovşaqları, Füzuli rayonunda Kurmanqazı adına Uşaq Yaratıcılıq Mərkəzi, Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunda tunel, Laçın rayonunda “Zabux” və “Qarıqışlaq” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, Lənkəran rayonunda Lənkəran regional “Asan xidmət” mərkəzi, Qəbələ rayonunda 110/35/10 kV-luq “Hacıalılı” elektrik yarımstansiyası, Regional Təlim Mərkəzi, Qəbələ Rayon Mərkəzi Xəstəxanası, Böyük Pirəli-Kiçik Pirəli-Xırxatala-Cığatelli-Həmzəli avtomobil yolu, Şuşa rayonunda yaşayış kompleksi, Şuşa sutəmizləyici qurğular kompleksi, Zəngilan rayonunda “Ağalı” hoteli, “Zəngilan” və “Şayıflı” Su Elektrik stansiyaları, Zəngilan məscidi, və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

REAL SEKTOR

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyanın 1819,5 milyon manatı (95,7 faizi) Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, ABŞ, İsveçrə, Türkiyə, Yaponiya, Rusiya, Norveç, İran, Hindistan, BƏƏ, Qırğızıstan və Fransa sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

Cədvəl 26

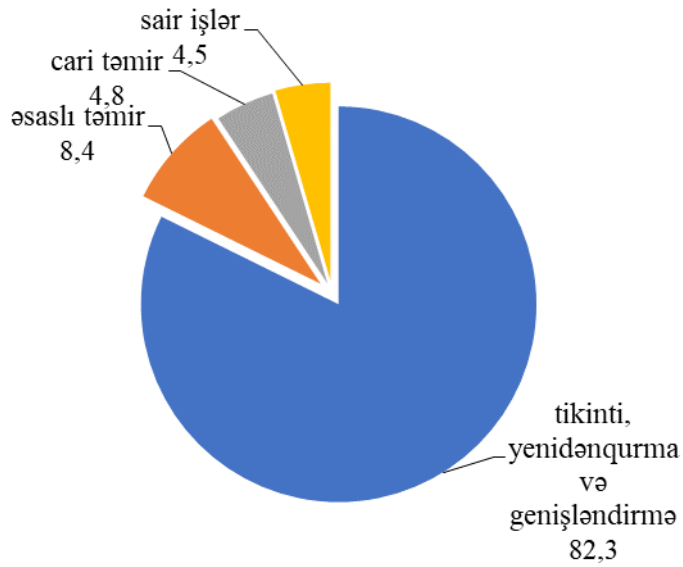
2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalar (bütün maliyyə mənbələri hesabına)

	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
Əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalar, milyon manat	11216,9	101,7
ondan:		
tikinti-quraşdırma işlərinə	8090,5	100,5
ümumi yekundan:		
məhsul istehsalı sahələrinə	5587,0	88,8
xidmət sahələrinə	4287,3	102,6
yaşayış evlərinin tikintisinə	1342,6	2,4 d.
ümumi yekundan:		
neft-qaz sektoruna	3730,7	97,6
qeyri neft-qaz sektoruna	7486,2	103,9
ondan:		
qeyri neft-qaz emal sənayesi	148,7	77,3
ümumi yekundan:		
xarici mənbələrdən yönəldilmiş investisiyalar	1901,1	74,1
o cümlədən		
neft-qaz sektoru	1596,5	75,1
qeyri neft-qaz sektoru	304,6	69,4
daxili mənbələrdən yönəldilmiş investisiyalar	9315,8	110,1
o cümlədən		
neft-qaz sektoru	2134,2	125,9
qeyri neft-qaz sektoru	7181,6	106,1

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən (fərdi sahibkarlar nəzərə alınmaqla) yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 82,3 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 8,4 faizini əsaslı təmir, 4,8 faizini cari təmir, 4,5 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 87,9 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 7

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

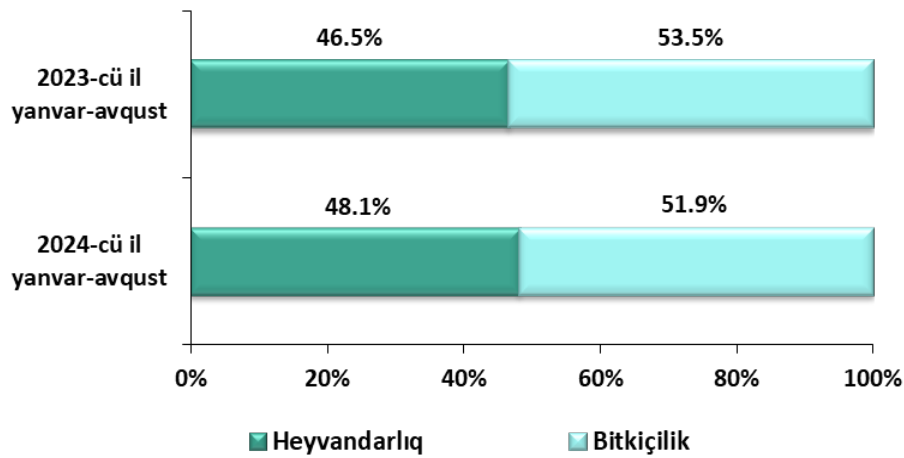

Kənd təsərrüfatı

2024-cü ilin yanvar-avqust ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 8723,3 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 4195,0 milyon manatı heyvandarlıq, 4528,3 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 8

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

REAL SEKTOR

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 0,8 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları üzrə 1,3 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 0,3 faiz artmışdır.

Cədvəl 27

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən:	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
<u>2023-cü il</u>			
Yanvar	103,3	103,4	102,0
Yanvar-fevral	103,3	103,4	101,9
Yanvar-mart	103,4	103,5	101,3
Yanvar-aprel	103,5	103,5	103,2
Yanvar-may	105,2	103,5	110,9
Yanvar-iyun	103,4	103,7	103,0
Yanvar-iyul	103,3	103,4	103,2
Yanvar-avqust	103,3	103,4	103,2
Yanvar-sentyabr	103,0	103,5	102,5
Yanvar-oktyabr	103,0	103,3	102,7
Yanvar-noyabr	103,1	103,3	102,8
Yanvar-dekabr	103,0	103,2	102,7
<u>2024-cü il</u>			
Yanvar	101,2	101,2	100,8
Yanvar-fevral	99,9	99,7	103,8
Yanvar-mart	101,1	101,0	102,9
Yanvar-aprel	101,6	101,5	102,7
Yanvar-may	103,1	101,7	107,4
Yanvar-iyun	100,3	102,1	98,6
Yanvar-iyul	100,8	101,5	100,2
Yanvar-avqust	100,8	101,3	100,3

REAL SEKTOR

Bitkiçilik. Kənd təsərrüfatı məhsullarının yığımı davam edir və sentyabr ayının 1-nə kimi tarlalardan qarğıdalı da daxil olmaqla 3026,0 min ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,8 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 1498,2 min ton (0,8 faiz çox) tərəvəz, 799,2 min ton (8,0 faiz az) kartof, 503,4 min ton (1,7 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 482,3 min ton (11,9 faiz çox) bostan məhsulları, 66,8 min ton (9,2 faiz az) üzüm, 25,8 min ton (14,9 faiz çox) günəbaxan, 24,5 min ton (2,7 dəfə çox) şəkər çuğunduru, 3,3 min ton (56,6 faiz çox) tütün, 901,4 ton (1,8 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 18,6 ton (86,8 faiz az) pambıq yığılmışdır.

Cədvəl 28

Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə bitkiçilik məhsullarının yığımı

	2024-cü il yanvar-avqust				2023-cü il yanvar-avqust		
	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış sahə əkin sahəsinə %-lə	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsuldarlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsuldarlıq, sent/ha
Dənli və dənli paxlalı bitkilər-cəmi	996,9	97,2	3 026,0	30,4	927,9	3 000,7	32,3
ondan:							
buğda	546,1	99,2	1 685,5	30,9	542,6	1 833,6	33,8
qarğıdalı dən üçün	12,7	43,5	79,2	62,3	12,1	71,9	59,2
Pambıq, ton	103,1^{x)}	-	18,6	-	93,7^{x)}	140,5	-
Dən üçün günəbaxan	11,5	82,8	25,8	22,4	9,2	22,4	24,3
Şəkər çuğunduru	0,7	10,9	24,5	330,4	0,5	9,0	198,0
Tütün	2,6^{x)}	-	3,3	-	2,7^{x)}	2,1	-
Kartof	40,9	87,6	799,2	195,2	44,0	868,5	197,6
Tərəvəz	56,9	91,0	1 498,2	263,3	56,2	1 486,8	264,4
Bostan bitkiləri	19,2	99,1	482,3	251,3	17,1	430,9	251,8
Meyvə və giləmeyvə	230,1^{x)}	-	503,4	-	225,9^{x)}	494,9	-
Üzüm	15,0^{x)}	-	66,8	-	15,8^{x)}	73,6	-
Yaşıl çay yarpağı, ton	0,9^{x)}	-	901,4	-	1,0^{x)}	885,4	-

x) əkin sahəsi

REAL SEKTOR

Heyvandarlıq. 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında quş əti də daxil olmaqla diri çəkiddə 379,2 min ton ət, 1489,2 min ton süd, 1572,5 milyon ədəd yumurta, 14,5 min ton yun, 239,4 ton barama istehsal olunmuş, 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 1,0 faiz, süd istehsalı 0,5 faiz, yumurta istehsalı 6,2 faiz artmış, yun istehsalı 1,8 faiz, barama istehsalı 32,9 faiz azalmışdır.

Cədvəl 29

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, min ton

	Ət (diri çəkiddə)	Süd	Yumurta, milyon ədəd	Yun
2023-cü il				
Yanvar	45,6	160,7	182,1	-
Yanvar-fevral	90,4	322,3	355,6	-
Yanvar-mart	138,3	501,4	543,5	-
Yanvar-aprel	187,3	697,6	726,5	2,1
Yanvar-may	226,9	909,5	918,6	11,7
Yanvar-iyun	285,4	1 122,9	1 107,4	14,0
Yanvar-iyul	327,0	1 305,8	1 305,1	14,4
Yanvar-avqust	375,4	1 482,0	1 481,2	14,8
Yanvar-sentyabr	424,5	1 682,9	1 662,7	15,1
Yanvar-oktyabr	485,4	1 864,5	1 832,5	15,1
Yanvar-noyabr	538,2	2 062,2	2 001,2	15,1
Yanvar-dekabr	647,7	2 284,0	2 188,2	15,1
2024-cü il				
Yanvar	46,3	160,7	188,3	-
Yanvar-fevral	89,1	324,5	367,8	-
Yanvar-mart	139,2	504,5	571,7	-
Yanvar-aprel	190,1	701,9	764,3	1,9
Yanvar-may	230,8	915,1	983,5	11,4
Yanvar-iyun	290,3	1 134,1	1 189,1	13,8
Yanvar-iyul	331,2	1 312,0	1 385,9	14,2
Yanvar-avqust	379,2	1 489,2	1 572,5	14,5

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2020			
Yanvar	2 646,6	1 278,2	8 189,2
Aprel	2 658,3	1 284,9	8 386,0
İyul	2 666,8	1 286,2	8 395,7
Oktyabr	2 665,0	1 286,7	8 308,6
2021			
Yanvar	2 650,7	1 280,5	8 089,7
Aprel	2 660,8	1 286,9	8 279,2
İyul	2 663,7	1 287,6	8 267,3
Oktyabr	2 666,6	1 289,2	8 197,3
2022			
Yanvar	2 648,8	1 288,0	7 899,7
Aprel	2 666,9	1 295,3	8 168,8
İyul	2 654,5	1 295,2	8 032,5
Oktyabr	2 646,6	1 295,4	7 928,4
2023			
Yanvar	2 618,1	1 288,8	7 751,7
Aprel	2 551,8	1 253,2	7 360,8
İyul	2 545,3	1 253,9	7 322,3
Oktyabr	2 533,2	1 251,5	7 223,2
2024			
Yanvar	2 507,7	1 235,1	7 060,6
Aprel	2 512,8	1 238,8	7 206,0
İyul	2 505,1	1 240,1	7 132,1

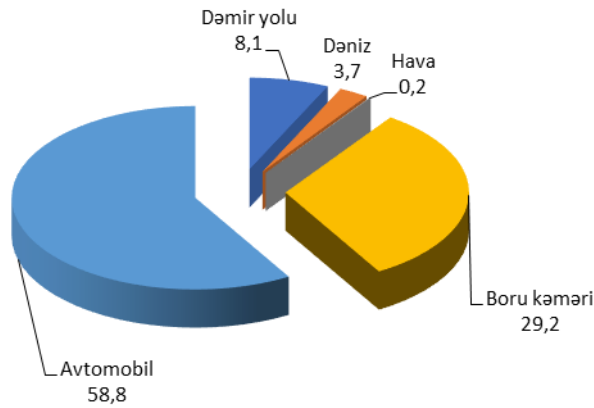
Nəqliyyat

2024-cü ilin yanvar-avqust ayları ərzində yük və sərnişin daşımaları əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 3,7 faiz və 8,8 faiz artmışdır.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 153,7 milyon ton yük daşınmışdır. Yüklərin 3,7 faizi dəniz, 8,1 faizi dəmir yolu, 0,2 faizi hava, 58,8 faizi avtomobil nəqliyyatı, 29,2 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 9

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu, faizlə

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 5,5 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 78,5 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında nəqliyyatçılar 1293,4 milyon sərnişinə xidmət göstərmişlər. Sərnişinlərin 88,1 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,3 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 12,4 milyon ton yük, 5175,0 min sərnişin daşınmış, 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 1,9 faiz, sərnişin daşınmasında isə 20,8 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 278 vaqon yüklənmiş, 430 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 12,9 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 2,9 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,5 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında daşınmış yüklərin həcmi 5643,7 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,8 faiz azalmışdır. Yüklərin 48,3 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

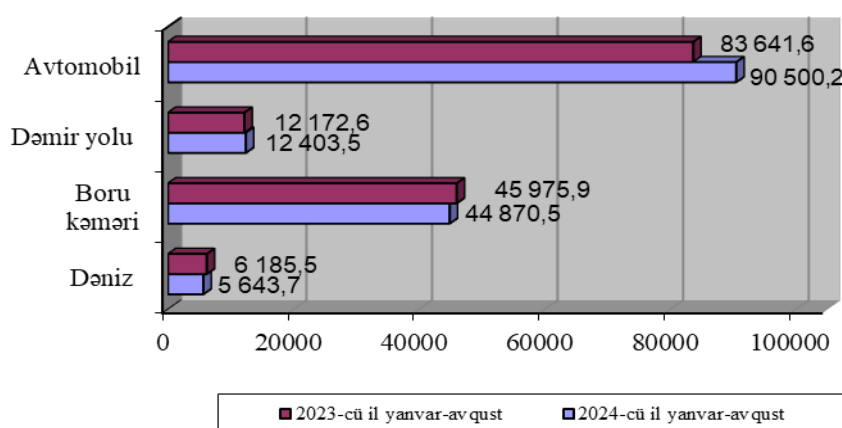
Dəniz limanları tərəfindən 9269,0 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 7421,9 min tonunu və ya 80,1 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2024-cü il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 409,1 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 20,6 faiz artaraq 18,7 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 10

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 90,5 milyon ton yük, 1140,0 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 8,2 faiz və 9,1 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 95,2 faizi avtobus, 4,8 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yük dövriyyəsi 13,2 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 10,2 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 5,2 faiz artaraq 145,6 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 2656,7 min və ya 39,7 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 18,5 faiz artaraq 270,2 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 25807,6 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqletmənin 75,1 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-avqust ayları ərzində bu kəmərlər vasitəsilə 19390,2 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə nəql edilmiş neftin 81,5 faizini və ya 15806,0 min tonunu Azərbaycanda hasil edilən neft, 18,5 faizini və ya 3584,2 min tonunu isə Türkmənistan və Qazaxıstandan daxil olan neft təşkil etmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 26476,3 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,3 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 56,2 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 14875,8 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında nəqliyyat dəhlizlərində daşınmış yüklərin həcmi 19127,7 min ton olmuşdur. Yüklərin 8749,5 min tonu və ya 45,7 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 5773,6 min tonu və ya 30,2 faizi avtomobil nəqliyyatı, 4604,6 min tonu və ya 24,1 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhlizlər vasitəsilə daşınmış yüklərin 58,6 faizini və ya 11206,2 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

Cədvəl 31

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	153 688,1	148 203,6	103,7
o cümlədən:			
Dəmir yolu	12 403,5	12 172,6	101,9
Dəniz	5 643,7	6 185,5	91,2
Hava	270,2	228,0	118,5
Boru kəməri	44 870,5	45 975,9	97,6
neft kəməri	25 807,6	26 456,9	97,5
qaz kəməri	19 062,9	19 519,0	97,7
Avtomobil	90 500,2	83 641,6	108,2

Cədvəl 32

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	62 773,0	62 591,9	100,3
o cümlədən:			
Dəmir yolu	4 707,7	4 594,6	102,5
Dəniz	2 936,0	2 802,4	104,8
Hava	2 271,2	1 921,2	118,2
Boru kəməri	43 364,2	44 886,9	96,6
neft kəməri	34 887,5	36 247,6	96,2
qaz kəməri	8 476,7	8 639,3	98,1
Avtomobil	9 493,9	8 386,8	113,2

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	1 293 423,4	1 189 087,0	108,8
o cümlədən:			
Dəmir yolu	5 175,0	4 284,2	120,8
Dəniz	18,7	15,5	120,6
Hava	2 656,7	1 902,2	139,7
Metro	145 603,4	138 447,1	105,2
Avtomobil	1 139 969,6	1 044 438,0	109,1
avtobus	1 085 738,8	990 637,6	109,6
taksi	54 230,8	53 800,4	100,8

**Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi,
milyon sərnişin-km**

	2024-cü ilin yanvar- avqust aylarında	2023-cü ilin müvafiq dövründə	2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	24 599,8	21 166,7	116,2
o cümlədən:			
Dəmir yolu	237,3	207,4	114,4
Dəniz	8,7	7,2	120,8
Hava	5 222,2	3 514,4	148,6
Metro	1 718,6	1 634,1	105,2
Avtomobil	17 413,0	15 803,6	110,2
avtobus	16 362,1	14 767,2	110,8
taksi	1 050,9	1 036,4	101,4

İnformasiya və rabitə

Bu sahədə fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə göstərilmiş xidmətlərin dəyəri real ifadədə 12,9 faiz artaraq 2237,2 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 74,3 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 35,8 faizi və ya 800,9 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 46,6 milyard manat olmaqla 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 4,4 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 4,3 faiz artaraq 44,8 milyard manata bərabər olmuş, onun 45,0 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 35

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	46 621,9	104,4
o cümlədən:		
dövlət mülkiyyəti üzrə	1 829,8	106,4
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	44 792,1	104,3
ondan:		
fərdi sahibkarlar üzrə	20 157,4	101,4

Hesabat dövründə bir istehlakçı orta hesabla ayda 571,6 manat və ya 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 27,0 manat çox vəsait xərcləmişdir.

Əmtəə bazarı

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 37,2 milyard manatlıq, o cümlədən 20,6 milyard manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 16,6 milyard manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır. 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 3,5 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 1,9 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 5,5 faiz artmışdır.

Cədvəl 36

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	2023		2024	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	4298,0	102,9	4493,8	103,4
Fevral	3918,7	102,7	4061,2	103,2
Mart	4791,8	103,3	4919,2	102,8
I rüb	13008,5	103,0	13474,2	103,1
Aprel	3399,4	102,2	3495,7	103,5
May	4361,6	103,0	4495,3	103,4
İyun	5543,1	104,0	5786,0	103,8
II rüb	13304,1	102,8	13777,0	104,0
Yanvar-iyun	26312,6	103,0	27251,2	103,4
İyul	4771,9	103,7	5012,6	103,1
Avqust	4638,7	103,9	4933,1	103,8
Sentyabr	5164,9	105,0		
III rüb	14575,5	104,2		
Yanvar-sentyabr	40888,1	103,3		
Oktyabr	5285,1	105,0		
Noyabr	5105,3	106,1		
Dekabr	7719,2	107,6		
IV rüb	18109,6	106,4		
Yanvar-dekabr	58997,7	103,7		

Hesabat dövründə əhalinin bir nəfərinə düşən orta aylıq pərakəndə ticarət dövriyyəsi 456,1 manat və ya 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 16,0 manat çox olmuşdur. Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla ayda 252,2 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 203,9 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

Cədvəl 37

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu

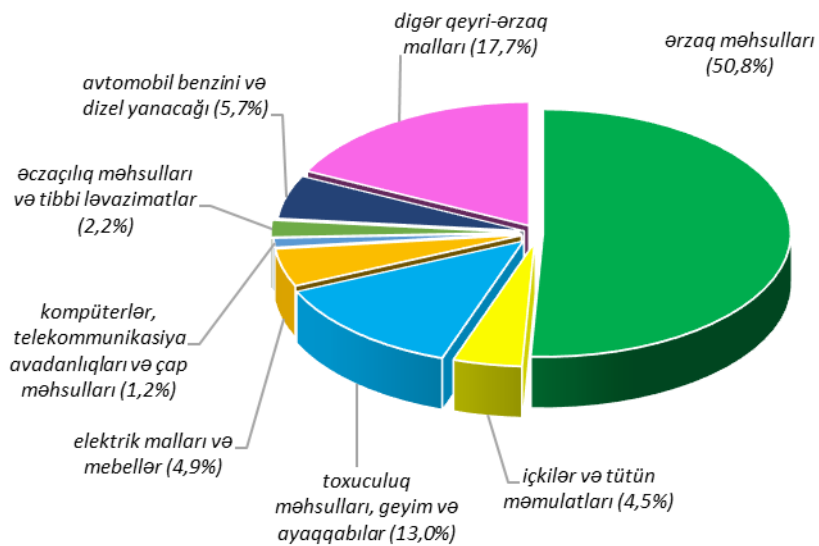
	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	37 196,9	100,0	103,5
o cümlədən: ərzaq məhsulları	18 878,9	50,8	102,0
içkilər və tütün məmulatları	1 693,2	4,5	100,7
qeyri-ərzaq malları	16 624,8	44,7	105,5

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 55,3 faizi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, 13,0 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 5,7 faizi avtomobil benzini və dizel yanacağı, 4,9 faizi elektrik malları və mebellərin, 2,2 faizi əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatların, 1,2 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 17,7 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

**Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin
mal qrupları üzrə strukturu**

	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	37 196,9	103,5
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	20 572,1	101,9
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	4 835,3	104,8
elektrik malları və mebellər	1 819,2	105,0
kompyuterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	457,1	126,5
əczaçılıq məhsulları və tibbi ləvazimatlar	821,5	100,8
avtomobil benzini və dizel yanacağı	2 122,0	107,5
digər qeyri-ərzaq malları	6 569,7	105,2

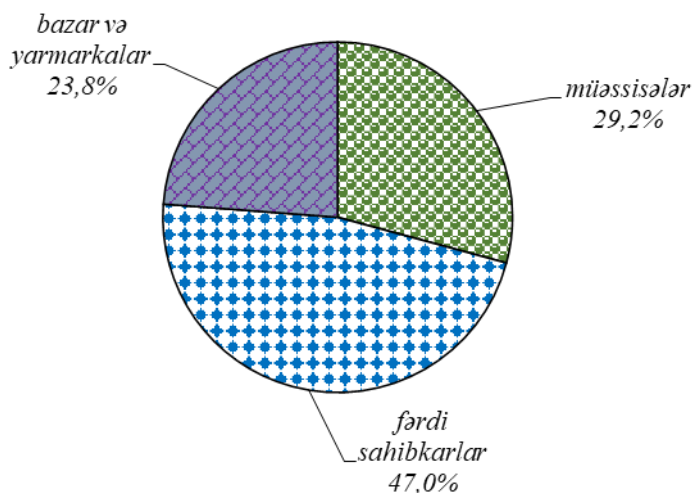
**2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında
pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə
strukturu**

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə		Qeyri-ərzaq malları üzrə	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023				
Yanvar	2399,8	102,2	1898,2	103,6
Fevral	2219,3	102,1	1699,4	103,3
Mart	2811,2	102,1	1980,6	105,1
I rüb	7430,3	102,1	5578,2	104,1
Aprel	2028,4	101,5	1371,0	103,2
May	2497,3	101,7	1864,3	104,7
İyun	2886,9	103,2	2656,2	104,8
II rüb	7412,6	102,0	5891,5	104,3
Yanvar - iyun	14842,9	102,1	11469,7	104,2
İyul	2684,4	102,3	2087,5	105,4
Avqust	2646,6	102,7	1992,1	105,5
Sentyabr	2777,9	102,7	2387,0	107,8
III rüb	8108,9	102,5	6466,6	106,3
Yanvar - sentyabr	22951,8	102,0	17936,3	104,8
Oktyabr	2882,1	104,1	2403,0	106,0
Noyabr	2839,1	105,3	2266,2	107,1
Dekabr	4340,4	107,0	3378,8	108,4
IV rüb	10061,6	105,5	8048,0	107,2
Yanvar - dekabr	33013,4	102,5	25984,3	105,2
2024				
Yanvar	2467,3	102,1	2026,5	105,0
Fevral	2259,1	102,1	1802,1	104,6
Mart	2817,2	101,3	2102,0	105,0
I rüb	7543,6	101,8	5930,6	104,9
Aprel	2031,0	102,0	1464,7	105,9
May	2504,2	101,7	1991,1	105,7
İyun	2957,6	102,2	2828,4	105,4
II rüb	7492,8	102,1	6284,2	105,7
Yanvar - iyun	15036,4	101,9	12214,8	105,2
İyul	2765,4	101,0	2247,2	105,9
Avqust	2770,3	101,6	2162,8	106,6

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu

Cədvəl 40

Əmtəə bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	37 196,9	103,5
o cümlədən: müəssisələr üzrə	10 849,1	110,1
fərdi sahibkarlar üzrə	17 473,2	100,4
bazar və yarmarkalar üzrə	8 874,6	102,2

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən pərakəndə ticarət şəbəkəsində satılmış malların dəyəri 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 3,5 faiz artaraq 37,1 milyard manata bərabər olmuş, onun 47,1 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin 0,23 faizi informasiya sistemlərindən (internet, ekstranet və s.) istifadə edilməklə malların alqı-satqısı üzrə həyata keçirilən fəaliyyət sayəsində formalaşmışdır. 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə elektron pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 9,9 faiz artaraq 85,7 milyon manat təşkil etmişdir

İctimai iaşə xidmətləri

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 8,6 faiz artaraq 1456,8 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 41

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında, min manat	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	1 456 787,2	108,6
o cümlədən: dövlət	13 097,8	110,0
qeyri-dövlət	1 443 689,4	108,6
ondan: fiziki şəxslər	704 666,2	107,0

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 51,2 faizi hüquqi şəxslərin, 48,8 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşür. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 10,2 faiz artaraq 739,0 milyon manat olmuşdur.

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2023-cü il		2024-cü il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	130 563,3	122,1	146 854,0	109,7
Fevral	124 930,1	121,9	148 044,0	116,0
Mart	159 272,8	122,0	157 185,1	96,8
I rüb	414 766,2	121,9	452 083,1	106,7
Aprel	154 468,9	130,9	162 398,0	103,8
May	174 062,0	131,6	187 329,4	106,2
İyun	195 536,8	116,0	228 171,1	114,5
II rüb	524 067,7	124,9	577 898,5	108,6
Yanvar-iyun	938 833,9	123,5	1 029 981,6	107,8
İyul	189 749,7	118,1	214 618,8	110,5
Avqust	186 101,4	119,1	212 186,8	110,9
Sentyabr	169 597,8	117,4		
III rüb	545 448,9	118,3		
Yanvar-sentyabr	1 484 282,8	121,2		
Oktyabr	166 773,9	107,4		
Noyabr	168 461,5	100,3		
Dekabr	221 998,7	104,1		
IV rüb	557 234,1	103,8		
İllik	2 041 516,9	115,2		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 8,0 faiz artaraq 7968,2 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 5988,7 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərini 75,2 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 43

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	7 968,2	108,0
o cümlədən: dövlət	1 713,3	107,6
qeyri-dövlət	6 254,9	108,1
ondan: fiziki şəxslər	1 979,5	109,0

Cari ilin yanvar-avqust aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 781,6 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 75,6 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

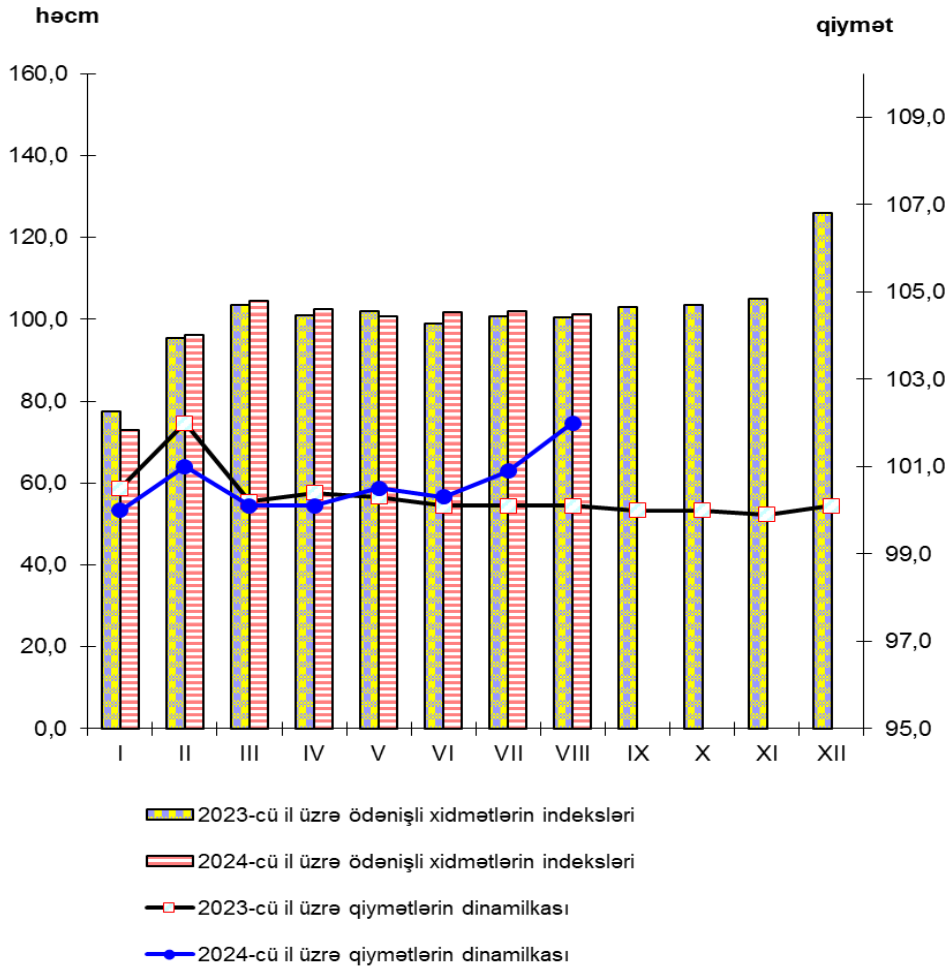
	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən:	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2023-cü il			
Yanvar	108,5	110,2	103,4
Yanvar-fevral	111,1	112,3	107,4
Yanvar-mart	111,6	113,0	107,5
Yanvar-aprel	111,9	113,4	107,4
Yanvar-may	113,8	114,9	110,5
Yanvar-iyun	115,1	115,3	114,4
Yanvar-iyul	115,2	114,5	117,1
Yanvar-avqust	115,2	114,4	117,8
Yanvar-sentyabr	115,3	114,5	117,9
Yanvar-oktyabr	115,3	114,7	117,1
Yanvar-noyabr	114,6	114,1	116,0
Yanvar-dekabr	114,0	113,9	114,2
2024-cü il			
Yanvar	104,9	103,3	109,9
Yanvar-fevral	105,3	104,8	106,9
Yanvar-mart	105,8	105,3	107,3
Yanvar-aprel	106,3	106,5	105,8
Yanvar-may	106,3	106,9	104,7
Yanvar-iyun	106,9	107,2	106,1
Yanvar-iyul	107,4	107,4	107,2
Yanvar-avqust	108,0	107,7	109,0

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

	2023-cü il		2024-cü il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	873,8	108,5	946,1	104,9
Fevral	851,1	114,0	919,1	105,6
Mart	883,2	112,6	962,2	106,6
I rüb	2 608,1	111,6	2 827,4	105,8
Aprel	895,9	112,8	986,4	108,0
May	916,6	121,6	998,9	106,6
İyun	907,5	122,0	1020,0	109,8
II rüb	2 720,0	118,7	3 005,3	108,1
Yanvar-iyun	5 328,1	115,1	5 832,7	106,9
İyul	914,5	115,7	1 050,0	110,1
Avqust	919,4	115,5	1 085,5	111,8
Sentyabr	945,9	115,8		
III rüb	2 779,8	115,7		
Yanvar-sentyabr	8 107,9	115,3		
Oktyabr	979,2	115,6		
Noyabr	1 028,4	110,5		
Dekabr	1 296,1	111,2		
IV rüb	3 303,7	112,0		
İllik	11 411,6	114,0		

Qrafik 13

**Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə
qiymət və fiziki həcm indeksləri**
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Qiymət indeksləri

Cədvəl 46

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	100,4	103,5	101,3
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	93,0	98,2	104,4
o cümlədən:			
neft-qaz sənayesi	91,3	96,1	104,6
qeyri neft-qaz sənayesi	100,8	104,3	101,6
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	101,6	106,6	103,4
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	100,6	97,5	98,1
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,4	100,6
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,3	100,3
İdxal olunan məhsulların qiymət indeksi	102,8*	119,8**	116,5***
İxrac olunan məhsulların qiymət indeksi	103,3*	109,4**	93,5***
o cümlədən:			
qeyri neft-qaz məhsulları	100,4*	113,7**	111,5***

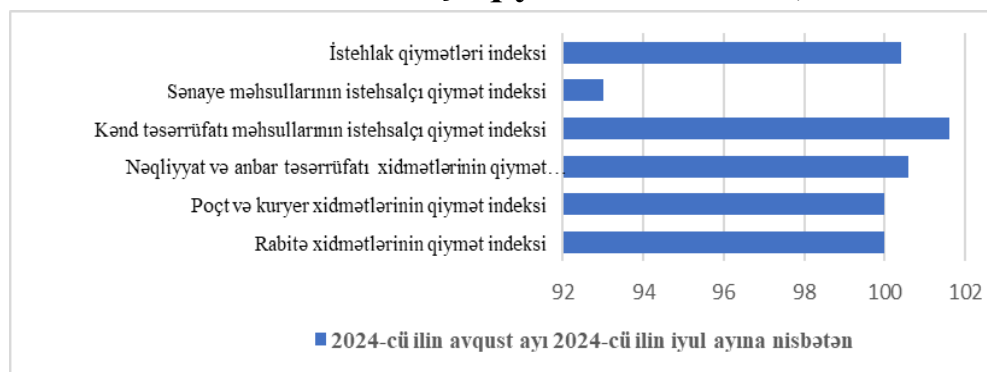
*2024-cü ilin iyul ayı 2024-cü ilin iyun ayına nisbətən

**2024-cü ilin iyul ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən

***2024-cü ilin yanvar-iyul ayları 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən

Qrafik 14

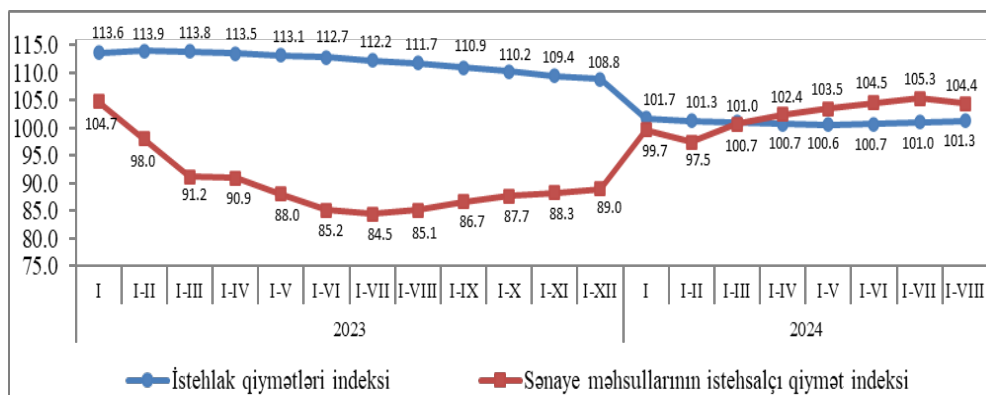
İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

Qrafik 15

İstehlak qiymətləri indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi

(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

İstehlak qiymətləri indeksi

2024-cü ilin avqust ayında istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 100,4 faiz, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,3 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 47

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
Yanvar	101,0	113,6	113,6	101,2	117,5	117,5
Fevral	101,5	114,1	113,9	101,8	117,1	117,3
Mart	100,7	113,6	113,8	101,3	116,8	117,1
I rüb	103,2	-	113,8	104,4	-	117,1
Aprel	100,3	112,8	113,5	100,3	115,1	116,6
May	99,6	111,5	113,1	98,9	112,7	115,8
İyun	99,1	110,6	112,7	97,9	111,5	115,1
II rüb	100,7	-	111,6	100,2	-	113,1

REAL SEKTOR

...ardı...

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Qida məhsulları, içkilər və tütүн məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
İyul	99,3	109,4	112,2	98,5	109,7	114,3
Avqust	99,6	108,0	111,7	99,1	107,4	113,4
Sentyabr	100,3	105,1	110,9	100,6	104,5	112,4
III rüb	98,5	-	107,5	96,3	-	107,2
Oktyabr	100,4	103,9	110,2	100,8	103,1	111,4
Noyabr	99,8	102,6	109,4	99,6	101,5	110,4
Dekabr	100,5	102,1	108,8	101,0	100,8	109,6
IV rüb	100,5	-	102,9	101,0	-	101,8
2024-cü il						
Yanvar	100,5	101,7	101,7	101,1	100,7	100,7
Fevral	100,6	100,8	101,3	100,7	99,7	100,2
Mart	100,2	100,4	101,0	100,4	98,9	99,7
I rüb	101,3	-	101,0	102,3	-	99,7
Aprel	99,9	100,0	100,7	99,6	98,2	99,3
May	99,9	100,3	100,6	99,3	98,6	99,2
İyun	99,9	101,1	100,7	99,6	100,2	99,4
II rüb	100,2	-	100,4	99,5	-	99,0
İyul	100,9	102,7	101,0	100,2	102,0	99,7
Avqust	100,4	103,5	101,3	100,0	103,0	100,1

	Qeyri-qida məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
Yanvar	101,1	112,2	112,2	100,5	109,7	109,7
Fevral	100,4	112,2	112,2	102,0	111,4	110,6
Mart	100,3	111,6	112,0	100,2	110,8	110,6
I rüb	102,2	-	112,0	102,3	-	110,6
Aprel	100,3	111,3	111,8	100,4	110,7	110,7
May	100,1	110,7	111,6	100,3	110,5	110,6
İyun	100,1	110,3	111,4	100,1	109,8	110,5
II rüb	100,8	-	110,8	101,3	-	110,3
İyul	100,0	108,8	111,0	100,1	109,6	110,4
Avqust	100,0	108,3	110,6	100,1	108,9	110,2

REAL SEKTOR

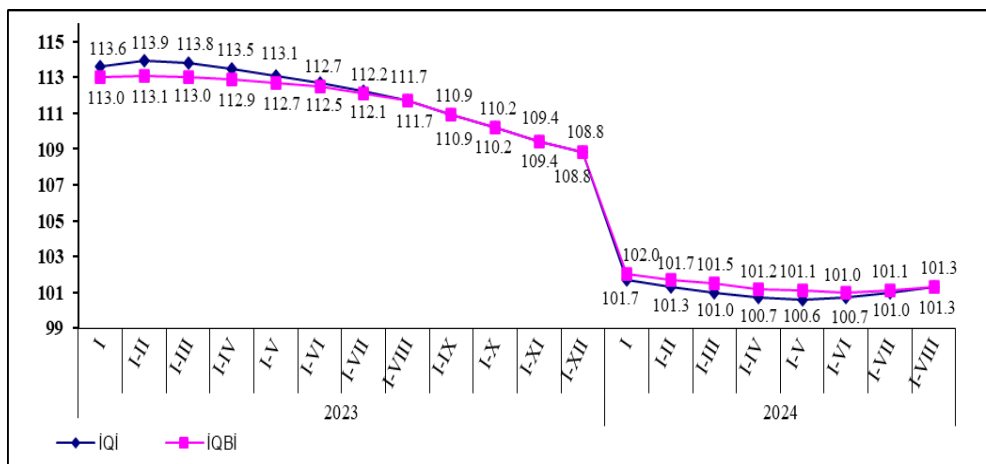
...sonu

	Qeyri-qida məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il						
Sentyabr	100,1	105,9	110,1	100,0	105,4	109,6
III rüb	100,2	-	107,6	100,3	-	107,9
Oktyabr	100,1	104,7	109,5	100,0	104,5	109,1
Noyabr	100,0	103,1	108,9	99,9	104,0	108,6
Dekabr	100,0	102,7	108,4	100,1	103,7	108,2
IV rüb	100,2	-	103,5	100,1	-	104,0
2024-cü il						
Yanvar	100,1	101,7	101,7	100,0	103,2	103,2
Fevral	100,1	101,4	101,6	101,0	102,3	102,7
Mart	100,0	101,1	101,4	100,1	102,2	102,5
I rüb	100,2	-	101,4	100,8	-	102,5
Aprel	100,1	100,9	101,3	100,1	102,0	102,4
May	100,2	101,0	101,2	100,5	102,2	102,4
İyun	100,1	101,0	101,2	100,3	102,4	102,4
II rüb	100,3	-	100,9	101,0	-	102,2
İyul	100,8	101,7	101,3	102,0	104,3	102,7
Avqust	100,1	101,8	101,3	101,3	105,6	103,0

Qiyətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2024-cü ilin avqust ayında iyul ayı ilə müqayisədə 100,7 faiz, əvvəlki ilin avqust ayı ilə müqayisədə 102,4 faiz, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,3 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 16

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

2024-cü ilin avqust ayında qida məhsulları, içkilər və bütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 100,1 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 48

Qida məhsulları, içkilər və bütün məmulatlarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Çörək, çörək məmulatları və yarmalar	100,0	98,3	96,3	113,0
Ət və ət məhsulları	101,3	102,0	102,4	115,5
Balıq və balıq məhsulları	99,8	101,5	100,1	108,1
Süd və süd məhsulları, yumurta	99,6	98,9	97,7	110,3
Kərə və bitki yağları	100,8	98,7	95,1	106,2
Meyvələr	97,5	114,6	109,8	109,4
Tərəvəzlər	99,3	108,3	94,1	125,6

REAL SEKTOR

...ardı

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Qənd, cəm, bal, şokolad və konfetlər	100,1	100,2	100,1	111,8
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	100,3	101,6	101,5	114,8
Çay, qəhvə, kakao	99,9	100,3	100,3	115,5
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,2	104,3	103,6	109,6
Araq, brendi (konyak)	100,2	103,6	102,2	103,1
Tütün məmulatları	100,0	106,0	109,2	104,6

2024-cü ilin avqust ayında qeyri-qida məhsulları üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 100,1 faiz, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 101,3 faiz təşkil etmişdir.

Qeyri-qida məhsullarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	100,3	103,3	102,3	113,3
Geyim	99,9	101,3	101,4	108,7
Ayaqqabı	99,9	101,8	101,7	108,5
İnşaat materialları	100,3	101,2	100,0	105,0
Mebel və ev əşyaları	100,6	102,1	102,5	111,9
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,0	102,4	102,2	111,7
Məişət cihazları	100,2	100,2	101,0	107,4
Kiçik elektrik cihazları	100,2	100,3	100,6	107,7
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,1	101,5	101,8	109,3
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (yuyucu vasitələr və s.)	100,2	100,8	100,2	113,0
Dərmanlar	100,0	100,0	100,0	117,8
Müalicə ləvazimatları və cihazları	99,7	100,6	100,9	107,4
Minik avtomobilləri	100,2	100,6	100,9	102,4
Velosipedlər	99,9	100,4	100,1	108,4
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	99,9	101,1	100,9	108,8
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	107,1	101,8	106,6
Telefon aparatları	99,7	93,3	94,2	101,9
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	97,2	99,4	98,4	102,0
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	99,9	99,2	98,9	102,6
Oyuncaqlar	100,4	102,0	102,2	110,9
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət vaxtı istifadə etmək üçün əşyalar	100,5	101,1	101,4	114,4

REAL SEKTOR

...ardı

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Kitablar	100,7	105,2	104,8	110,2
Qəzetlər və digər dövri nəşrlər	100,0	120,1	120,1	101,6
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	100,1	97,8	98,2	117,5
Şəxsi gigiyena əşyaları, saç qurutmaq üçün fenlər	100,9	102,2	102,7	110,4
Zərgərlik məmulatları	100,4	106,4	104,6	110,9
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,5	100,3	100,9	110,8

2024-cü ilin avqust ayında əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 101,3 faiz, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 103,0 faiz təşkil etmişdir.

**Əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərin
istehlak qiymətləri indeksləri**

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,5	103,8	103,1	113,9
Ayaqqabıların təmiri	100,7	104,6	102,5	115,3
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,6	106,7	106,1	116,1
Soyuq su təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Zibilin daşınması xidməti	100,0	234,8	133,7	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Elektrik enerjisi təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Təbii qaz təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	101,1	104,7	103,2	109,9
Məişət cihazlarının təmiri	100,5	103,9	103,1	115,6
Ev və məişət xidmətləri	100,7	103,3	101,9	111,2
Tibbi xidmətlər	100,2	101,9	101,5	104,4
Stomatoloji xidmətlər	100,3	103,7	103,3	111,9
Xəstəxana xidmətləri	100,3	101,7	102,8	104,0
Avtomobillərin təmiri	100,1	102,8	102,3	111,4
Dəmir yolu nəqliyyatı ilə sərnəşin daşınması xidmətləri	100,0	102,0	100,8	101,5

REAL SEKTOR

...ardı

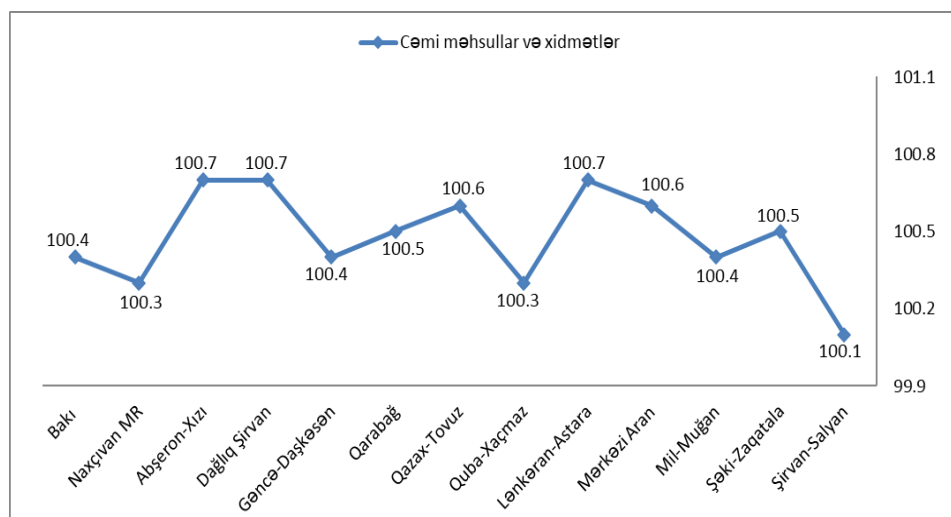
	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Metro nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	125,0	109,7	129,2
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,1	116,0	106,4	116,2
Hava nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	99,8	83,8	86,1	123,9
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Telefon rabitəsi xidmətləri	112,5	127,5	112,0	102,1
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	98,6	98,5	100,7	112,8
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	101,0	101,0	101,1
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,6	102,8	102,0	115,8
Mehmanxana xidməti	100,4	101,7	101,1	108,5
Bərbərxana və kosmetoloji xidmətlər	100,6	104,2	103,3	112,8
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2024-cü ilin avqust ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Qida məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	Qeyri-qida məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,4	100,0	100,1	101,3
Naxçıvan Muxtar Respublikası	100,3	100,3	100,5	100,0
Abşeron-Xızı	100,7	99,8	100,9	101,8
Dağlıq Şirvan	100,7	100,6	100,0	101,2
Gəncə-Daşkəsən	100,4	99,9	100,2	101,1
Qarabağ	100,5	100,4	100,1	101,1
Qazax-Tovuz	100,6	100,2	100,1	101,6
Quba-Xaçmaz	100,3	99,9	100,1	100,9
Lənkəran-Astara	100,7	100,4	100,0	101,7
Mərkəzi Aran	100,6	100,5	100,0	101,3
Mil-Muğan	100,4	100,1	100,1	101,1
Şəki-Zaqatala	100,5	100,2	100,3	101,2
Şərqi Zəngəzur
Şirvan-Salyan	100,1	99,6	100,1	100,8

Qrafik 17

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

REAL SEKTOR

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2024-cü ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 93,0 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 90,8 faiz, emal sənayesi üzrə 100,7 faiz, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə istehsalçı qiymət indeksi neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə 91,3 faiz, qeyri neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə isə 100,8 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 52

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	93,0	98,2	104,4
neft-qaz sənayesi	91,3	96,1	104,6
qeyri neft-qaz sənayesi	100,8	104,3	101,6
mədənçıxarma sənayesi	90,8	94,2	104,0
emal sənayesi	100,7	108,6	103,6
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2024-cü ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 101,6 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 102,6 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə 100,6 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə meşə təsərrüfatı, balıq və sair balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 53

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	101,6	106,6	103,4
bitkiçilik məhsulları	102,6	108,3	100,5
heyvandarlıq məhsulları	100,6	104,8	105,7
Meşə təsərrüfatı məhsulları	100,0	107,8	106,6
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	100,0	99,9	99,7

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, kuryer, rabitə, proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər, bununla əlaqədar fəaliyyət və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2024-cü ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətləri üzrə qiymət indeksi 100,6 faiz, o cümlədən nəqliyyatda yükdaşıma xidmətləri üzrə 100,7 faiz, nəqliyyatda sərnişindaşıma xidmətləri üzrə 99,9 faiz, yardımçı nəqliyyat xidmətləri üzrə 100,0 faiz, anbar təsərrüfatı üzrə isə 100,6 faiz təşkil etmişdir.

REAL SEKTOR

2024-cü ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə poçt və kuryer, rabitə, reklam, proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər və bununla əlaqədar fəaliyyət xidmətləri üzrə qiymət indeksi 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 54

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, kuryer, rabitə, proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər, bununla əlaqədar fəaliyyət və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri

	2024-cü ilin avqust ayı 2024-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2024-cü ilin yanvar-avqust ayları 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	100,6	97,5	98,1
yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	100,7	96,2	97,8
sərnişindaşıma nəqliyyatı xidməti	99,9	93,0	92,2
yardımçı nəqliyyat xidməti	100,0	100,1	100,1
anbar təsərrüfatı xidməti	100,6	108,0	104,7
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,4	100,6
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,3	100,3
Proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər və bununla əlaqədar fəaliyyət xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,5	99,5
Reklam xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	102,9	102,2

İdxal olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2024-cü ilin iyul ayında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 102,8 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 119,8 faiz, 2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 116,5 faiz təşkil etmişdir.

2024-cü ilin avqust ayında ölkəyə idxal edilmiş ərzaqlıq buğdanın 1 tonunun orta qiyməti 375,77 manat təşkil etmişdir.

İxrac olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2024-cü ilin iyul ayında ixrac olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 103,3 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 109,4 faiz, 2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 93,5 faiz təşkil etmişdir.

İxrac olunan qeyri neft-qaz məhsullarının qiymət indeksi 2024-cü ilin iyul ayında əvvəlki ayla müqayisədə 100,4 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 113,7 faiz, 2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 111,5 faiz təşkil etmişdir.

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumata görə 2024-cü il avqust ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 23,7 faiz artaraq, milli valyuta ekvivalentində 27268,5 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 22932,1 milyon manatı və ya 84,1 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 94,2 faizi banklar, 5,8 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

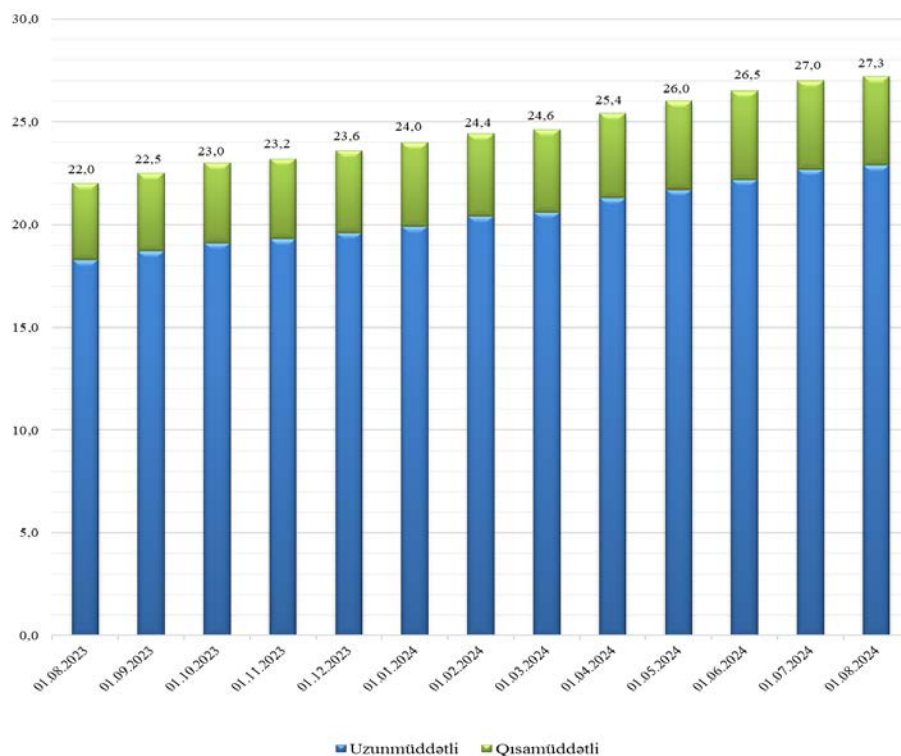
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği il ərzində 8,3 faiz azalaraq 453,7 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 1,7 faizini təşkil etmişdir.

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2024-cü il avqust 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	27268,46	123,7
o cümlədən:		
qısamüddətli	4336,32	116,7
uzunmüddətli	22932,14	125,1
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	453,71	91,7
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	1,7	x

Qrafik 18

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu, milyard manat

Məşğulluq və işsizlik

2024-cü il sentyabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5294,9 min nəfər olmuş, onlardan 5011,4 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

Cari il avqustun 1-i vəziyyətinə muzzla çalışan işçilərin sayı 1759,0 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 881,7 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 877,3 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 31,9 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1727,1 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzzla çalışan işçilərin 23,2 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 7,4 faizi emal sənayesində, 7,1 faizi tikintidə, 3,3 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 1,9 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,9 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 18,8 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 18,3 faizi təhsil, 8,3 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,4 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,8 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 4,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,8 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,1 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 2,7 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 2,2 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,9 faizi informasiya və rabitə, 1,1 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar və 1,1 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi sahələrində çalışmışlar.

2024-cü il avqust ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə muzzla çalışan işçilərin sayı
(min nəfər)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	1 759,0	881,7	877,3
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	58,1	24,3	33,8
Mədəncixarma sənayesi	33,3	11,3	22,0
Emal sənayesi	129,9	17,0	112,9
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	28,4	27,8	0,6
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	33,8	30,0	3,8
Tikinti	124,3	24,7	99,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	332,2	3,2	329,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	74,8	42,3	32,5
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	49,2	1,5	47,7
İnformasiya və rabitə	33,7	14,2	19,5
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	38,1	7,2	30,9
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	19,2	5,5	13,7
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	66,8	31,8	35,0
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	84,1	57,4	26,7
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	112,1	106,8	5,3
Təhsil	322,1	307,1	15,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	145,9	117,8	28,1
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	53,7	47,8	5,9
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	19,3	4,0	15,3

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 144,3 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 57

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	148,0
Mədəncixarma sənayesi	144,7
Emal sənayesi	145,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	147,3
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	150,7
Tikinti	148,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	150,8
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	140,3
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	149,6
İnformasiya və rabitə	142,7
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	146,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	141,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	140,8
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	145,9
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	150,0
Təhsil	136,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	138,7
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	146,9
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	132,6

2024-cü il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə Dövlət Məşğulluq Agentliyinin yerli qurumlarında qeydiyyatda alınmış işsiz şəxslərin sayı 222,8 min nəfər olmuş, onların 46,0 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta aylıq məbləği 404,0 manat olmuşdur.

Dövlət büdcəsi

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 22584,8 milyon manat, xərcləri 19458,4 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında yaranmış 3126,4 milyon manatlıq profisit ümumi daxili məhsulun 4,4 faizinə bərabər olmuşdur.

Cədvəl 58

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	2024-cü ilin yanvar-iyul ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Gəlirlər – cəmi	22584,8	100,0	32,00
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	1064,3	4,71	1,5
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	4978,6	22,04	7,1
Torpaq vergisi	16,5	0,07	0,0
Əmlak vergisi	184,6	0,82	0,3
Əlavə dəyər vergisi	5252,7	23,26	7,5
Sadələşdirilmiş vergi	239,9	1,06	0,3
Aksiz	844,4	3,74	1,2
Yol vergisi	77,6	0,35	0,1
Mədən vergisi	94,5	0,42	0,1
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	1132,2	5,01	1,6
Digər daxilolmalar	8699,5	38,52	12,3

Daxilolmaların 23,3 faizi əlavə dəyər vergisi, 22,0 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 5,0 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 4,7 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 3,7 faizi aksizlər, 1,1 faizi sadələşdirilmiş vergi, 1,7 faizi vergilərin digər növləri, 38,5 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Dövlət büdcəsinin xərcləri

	2024-cü ilin yanvar-iyul ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Xərclər – cəmi	19458,4	100,0	27,6
o cümlədən:			
Ümumi dövlət xidmətləri	2709,9	13,93	3,8
Müdafiə və milli təhlükəsizlik	3481,6	17,89	5,0
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq	1421,4	7,30	2,0
Təhsil	2496,5	12,83	3,5
Səhiyyə	1035,1	5,32	1,5
Sosial müdafiə və sosial təminat	2410,4	12,39	3,4
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	257,0	1,32	0,4
Mənzil və kommunal təsərrüfatı	133,1	0,68	0,2
Kənd təsərrüfatı	566,5	2,91	0,8
Ətraf mühitin mühafizəsi	160,7	0,83	0,2
İqtisadi fəaliyyət	4108,9	21,12	5,8
Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	677,3	3,48	1,0

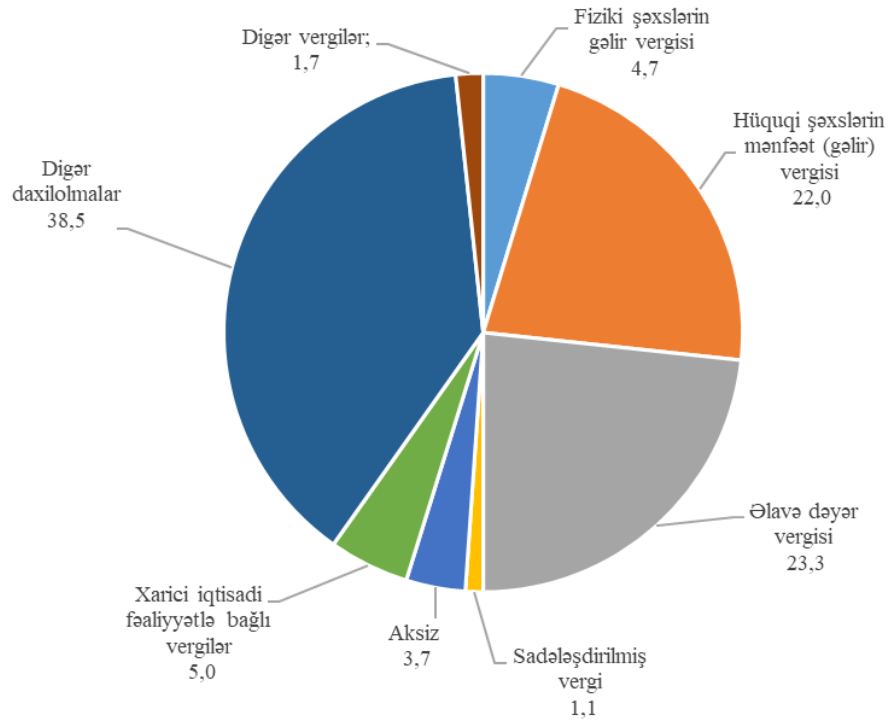
Büdcə vəsaitlərinin 17,9 faizi müdafiə və milli təhlükəsizlik tədbirlərinin, 21,1 faizi iqtisadi fəaliyyətin, 13,9 faizi ümumi dövlət xidmətlərinin, 12,8 faizi təhsilin, 12,4 faizi sosial müdafiə və sosial təminatın, 7,3 faizi məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanlarının, 5,3 faizi səhiyyənin, 9,3 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

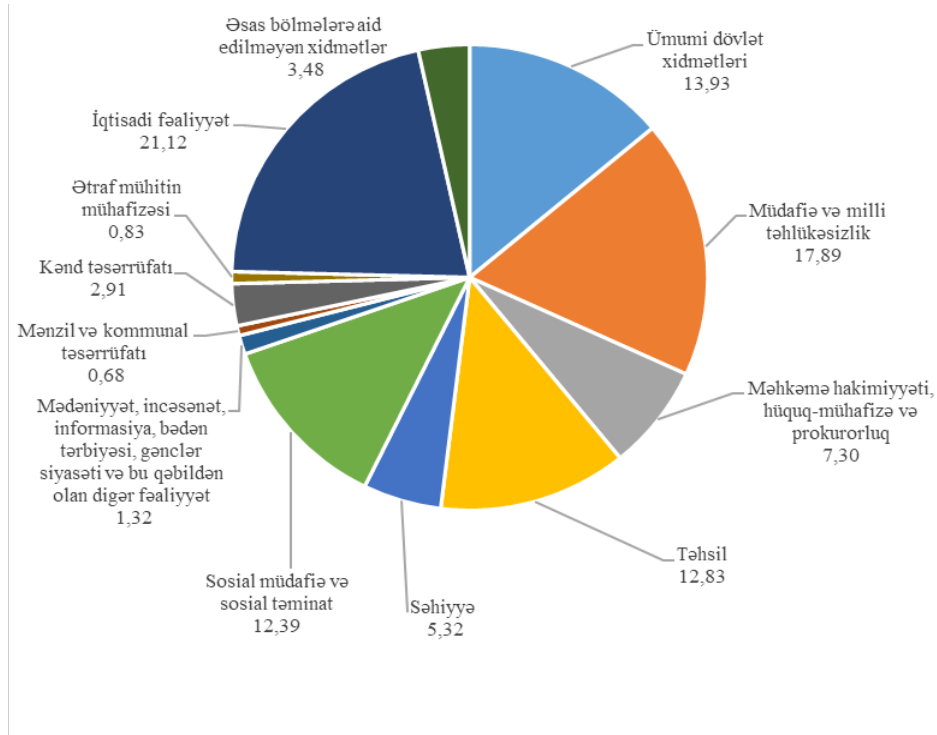
	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2023-cü il				
Yanvar	4006,5	145,9	1457,9	148,3
Fevral	1870,9	99,6	2202,5	129,4
Mart	2412,6	101,2	2906,6	98,7
I rüb	8290,0	118,3	6567,0	116,7
Aprel	3874,9	105,4	2362,8	93,1
May	1796,1	102,4	2212,6	97,0
İyun	1518,9	86,1	2920,9	117,5
II rüb	7189,9	99,9	7496,3	102,6
İyul	3286,7	88,9	3557,2	148,3
Avqust	1664,5	73,0	3029,2	107,5
Sentyabr	1645,3	74,2	2564,8	110,6
III rüb	6596,5	80,5	9151,2	121,5
Oktyabr	4336,4	93,7	3416,0	124,9
Noyabr	3228,8	165,7	2524,7	91,2
Dekabr	5594,8*	3,3 d.	7302,8	120,0
IV rüb	13160,0*	159,0	13243,5	114,2
2024-cü il				
Yanvar	3465,9	86,5	1723,6	118,2
Fevral	3045,0	162,8	3529,4	160,2
Mart	2723,2	112,9	3159,6	108,7
I rüb	9234,1	111,4	8412,6	128,1
Aprel	4025,3	103,9	2336,9	98,9
May	2746,4	152,9	2723,4	123,1
İyun	2837,0	186,8	2579,2	88,3
II rüb	9608,7	133,6	7639,5	101,9
İyul	3742,0	113,9	3406,3	95,8

* Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2023-cü ilin dekabr ayı üzrə dövlət büdcəsinin icrasına dair dəqiqləşdirilmiş məlumatları nəzərə alınmaqla.

**2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında büdcə gəlirlərinin
strukturu, faizlə**

**2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında büdcə xərclərinin
strukturu, faizlə**

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 25223,4 milyon manat, xərcləri 22362,4 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 2861,0 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 3,5 faizi qədər profisit yaranmışdır.

Xarici ticarət

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 169 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 115 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 157 ölkədən idxal olunmuşdur.

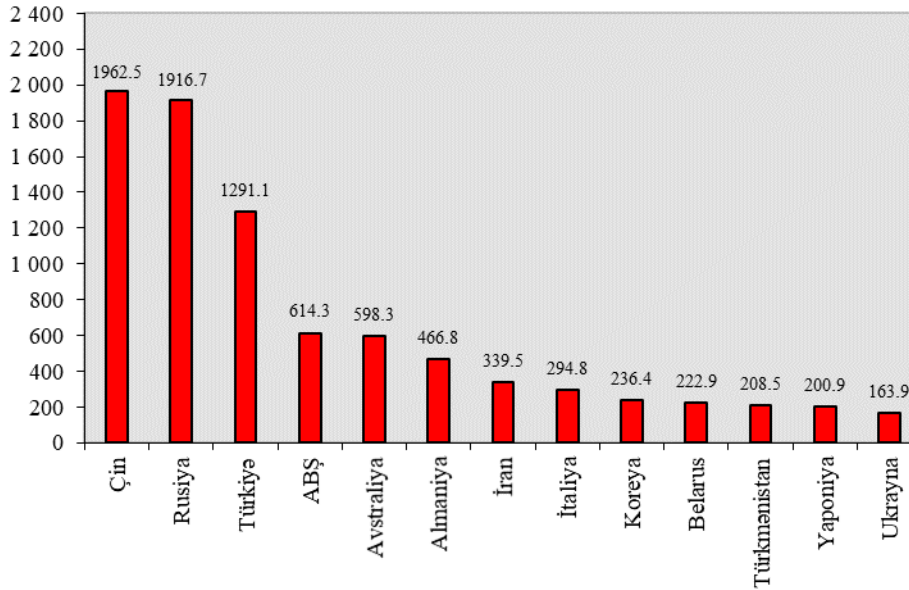
Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 26239,4 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 15446,2 milyon dollar, idxalın dəyəri 10793,2 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 4653,0 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2023-cü ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 3,3 faiz, real ifadədə 5,0 faiz, o cümlədən idxal 3,0 faiz, ixrac isə 6,1 faiz azalmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 87,8 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, İsrail, Almaniya, ABŞ, Hindistan, Çexiya, Avstraliya, Xorvatiya, Birləşmiş Krallıq, Portuqaliya, Yunanıstan, Gürcüstan, Bolqarıstan, İran, Rumıniya, Ukrayna, Tailand, Türkmənistan, Belarus və Koreya ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 18,2 faizi Çinin, 17,8 faizi Rusiyanın, 12,0 faizi Türkiyənin, 5,7 faizi ABŞ-in, 5,5 faizi Avstraliyanın, 4,3 faizi Almaniyanın, 3,1 faizi İranın, 2,7 faizi İtaliyanın, 2,2 faizi Koreyanın, 2,1 faizi Belarusun, hər biri 1,9 faiz olmaqla Türkmənistan və Yaponiyanın, hər biri 1,5 faiz olmaqla Ukrayna və Kanadanın, 1,4 faizi Birləşmiş Krallığın, hər biri 1,2 faiz olmaqla Fransa və Hindistanın, 1,0 faizi Braziliyanın, hər biri 0,9 faiz olmaqla Özbəkistan və Qazaxıstanın, 0,8 faizi Polşanın, hər biri 0,7 faiz olmaqla İspaniya və Vyetnamın, 10,8 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında idxalda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri
(milyon ABŞ dolları)

İdxalda maşınların, mexanizmlərin, elektrotexniki avadanlıq və aparatların, nəqliyyat vasitələrinin, qiymətli və ya azqiymətli daşlar, qiymətli metallar, onlardan hazırlanan məmulatların, mineral məhsulların, kimya sənayesi məhsullarının, azqiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, hazır ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, bitki mənşəli məhsulların, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, toxuculuq materialları və məmulatlarının dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə 2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə idxalı 32,4 faiz, xam şəkər – 4,0 faiz, bitki yağları – 38,0 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 64,7 faiz, unlu qənnadı məmulatları – 14,2 faiz, şokolad və şokolad məhsulları – 17,9 faiz, çay – 15,5 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 17,9 faiz, mal əti – 86,7 faiz, təzə tərəvəz – 68,2 faiz, qara metallardan borular – 18,2 faiz, hesablama maşınları, blok və qurğuları – 18,1 faiz, yük avtomobilləri – 26,0 faiz, məişət kondisionerləri – 45,7

XARİCİ SEKTOR

faiz, sintetik yuyucu vasitələr – 2,1 faiz, mebellər – 52,4 faiz, qara metallardan çubuqlar – 45,5 faiz, mineral gübrələr – 47,9 faiz, paltaryuyan maşınlar – 6,7 faiz, polipropilen – 29,7 faiz, qara metallardan künclüklər – 1,2 faiz, avtobuslar – 62,5 faiz, sement – 7,5 faiz artmış, buğda idxalı isə 20,3 faiz, kartof – 4,5 faiz, siqaretlər – 71,1 faiz, minik avtomobilləri – 12,6 faiz, dərman vasitələri – 27,6 faiz, polad prokatı – 8,2 faiz, rezin şinlər – 13,2 faiz, polietilen – 7,8 faiz, məişət soyuducuları – 2,4 faiz azalmışdır.

Cədvəl 61

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında idxal olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında		2023-cü ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	7221,7	28115,1	186,7	177,6
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	21255,5	36026,8	117,9	133,4
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	16057,3	85311,4	164,7	157,7
Kartof, ton	83189,3	23726,2	95,5	91,6
Təzə tərəvəz, ton	34426,7	19057,0	168,2	155,6
Təzə meyvə, ton	103733,6	108927,4	132,4	137,1
Çay, ton	8342,5	42973,1	115,5	112,3
Buğda, ton	460645,5	102620,7	79,7	62,3
Bitki yağları, ton	86504,3	97960,7	138,0	124,9
Xam şəkər, ton	169772,9	103364,7	104,0	101,0
Şokolad və şokolad məhsulları, ton	18676,7	68701,9	117,9	118,7
Unlu qənnadı məmulatları, ton	26858,9	70388,2	114,2	115,4
Siqaretlər, milyon ədəd	33,0	944,4	28,9	37,8
Sement, ton	12547,1	2432,7	107,5	87,3
Dərman vasitələri, ton	12835,8	276499,8	72,4	95,2
Mineral gübrələr, ton	104213,6	44590,9	147,9	103,3
Sintetik yuyucu vasitələr, ton	53807,8	55560,5	102,1	97,7

XARİCİ SEKTOR

...ardı

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında		2023-cü ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Polietilen, ton	34522,0	42221,3	92,2	87,7
Polipropilen, ton	14564,9	18145,2	129,7	109,9
Rezin şinlər, ədəd	1290353	60052,1	86,8	95,3
Polad prokatı, ton	218746,8	179516,4	91,8	99,1
Qara metallardan çubuqlar, ton	63590,5	45834,3	145,5	165,2
Qara metallardan künclüklər, ton	16501,5	14747,5	101,2	101,7
Qara metallardan borular, ton	104667,7	172198,6	118,2	118,8
Məişət kondisionerləri, ədəd	224655	58051,9	145,7	133,2
Məişət soyuducuları, ədəd	23139	8013,9	97,6	108,7
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	132543	30489,8	106,7	101,5
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, ədəd	418999	126566,7	118,1	121,0
Minik avtomobilləri, ədəd	46017	830527,2	87,4	102,0
Avtobuslar, ədəd	130	7949,9	162,5	147,0
Yük avtomobilləri, ədəd	4782	80041,7	126,0	138,2
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, ədəd	756703	54324,3	152,4	109,7

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında ölkəyə 46017 ədəd minik avtomobili, 4782 ədəd yük avtomobili, 130 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İdxal olunan malların 55,9 faizini avtomobil, 19,3 faizini hava, 12,1 faizini dəniz, 12,0 faizini dəmir yolu nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 0,7 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

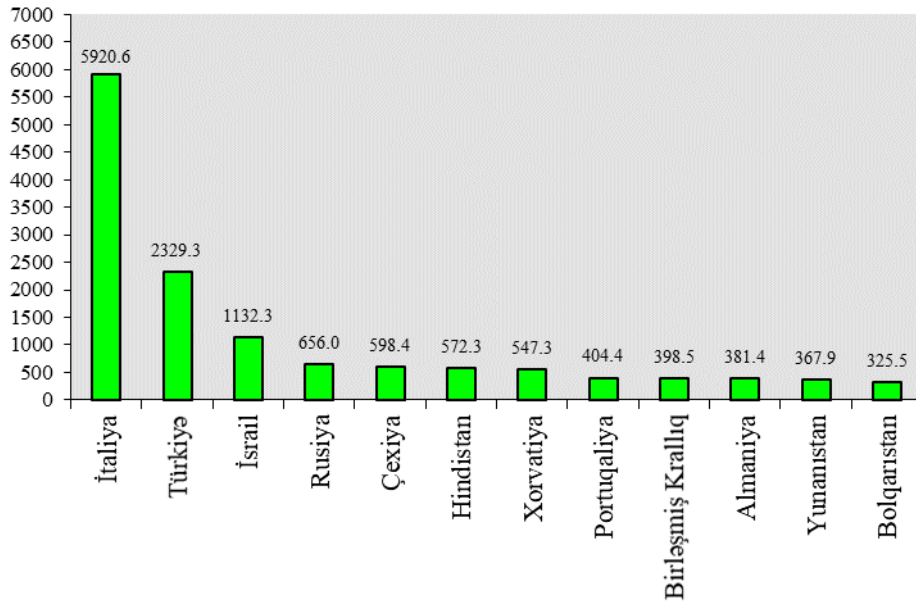
İxracın 36,8 faizini İtaliyaya, 14,5 faizini Türkiyəyə, 7,0 faizini İsrailə, 4,1 faizini Rusiyaya, 3,7 faizini Çexiyaya, 3,6 faizini Hindistana, 3,4 faizini Xorvatiyaya, hər biri 2,5 faiz olmaqla Portuqaliya və Birləşmiş Krallığa, 2,4 faizini Almaniyaya, 2,3 faizini Yunanıstana, 2,0 faizini Bolqarıstana,

XARİCİ SEKTOR

1,9 faizini Gürcüstana, 1,8 faizini Rumniyaya, 1,5 faizini Tailanda, 1,0 faizini Tunisə, hər biri 0,8 faiz olmaqla Niderland və İndoneziyaya, hər biri 0,7 faiz olmaqla Ukrayna, İspaniya və Serbiyaya, 0,6 faizini ABŞ-a, 4,7 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qrafik 22

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında ixracda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri (milyon ABŞ dolları)

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2023-cü ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 6,6 faiz, real ifadədə 16,3 faiz azalaraq 1874,7 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (34,2 faiz), Türkiyəyə (18,9 faiz), Gürcüstana (7,2 faiz), ABŞ-a (5,5 faiz), İsveçrəyə (4,2 faiz), Omana (3,5 faiz), Ukraynaya (3,3 faiz), Türkmənistana (2,8 faiz), Qazaxıstana (2,0 faiz), Almaniya (1,7 faiz), Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə (1,4 faiz), Belarusa (1,3

faiz), Niderlanda (1,3 faiz), Qırğızüstana (1,2 faiz), İtaliyaya (1,1 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz və neft-qaz məhsullarının, meyvə və tərəvəzlərin, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, pambıq lifi və ipliğinin, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin, şəkərin, bitki yağlarının payı üstünlük təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında 2023-cü ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən şəkər ixracı 24,2 faiz, tütün – 3,6 dəfə, meyvə və tərəvəz şirələri – 1,1 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri – 19,5 faiz, bitki yağları – 4,2 dəfə, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 3,0 dəfə, çay – 5,3 faiz, pambıq lifi – 90,5 faiz, mineral gübrələr – 2,3 dəfə, bentonit gili – 10,1 faiz artmış, təzə meyvə ixracı isə 0,5 faiz, təzə tərəvəz – 2,3 faiz, kartof – 32,0 faiz, təbii üzüm şərəbləri və üzüm suslosu – 32,7 faiz, polipropilen – 25,1 faiz, polietilen – 29,6 faiz, elektrik enerjisi – 66,7 faiz, emal olunmamış alüminium – 18,8 faiz, sement klinkerləri – 7,5 faiz, qara metallardan çubuqlar – 28,3 faiz, pambıq ipliği – 16,7 faiz, qara metallardan borular – 40,4 faiz azalmışdır.

**2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında ixrac olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında		2023-cü ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	Miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, ton	139923,3	148865,8	97,7	107,4
Təzə meyvə, ton	169549,3	206176,4	99,5	93,0
Kartof, ton	48234,1	20470,8	68,0	66,4
Çay, ton	399,2	3588,9	105,3	105,0
Bitki yağları, ton	5203,2	9163,7	423,0	342,1
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	2708,5	4692,2	296,6	304,3
Şəkər, ton	25820,1	19709,4	124,2	129,4
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	6434,5	9926,4	119,5	134,3
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	8810,0	11495,7	101,1	108,6
Təbii üzüm şərabləri və üzüm suslosu, min dkl	137,9	4098,0	67,3	96,6
Tütün, ton	4798,9	13246,0	361,8	442,1
Bentonit gili, ton	114366,7	9485,3	110,1	113,3
Sement klinkerləri, ton	398022,8	24262,6	92,5	100,5
Mineral gübrələr, ton	307924,5	62123,5	226,3	173,9
Xam neft, min ton	14696,1	9225936,2	94,6	97,7
Xam neft, min ton (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	14078,6	8587903,6	95,0	100,8
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	64579,5	67733,5	102,9	113,8
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, ton	233614,4	126204,5	51,8	56,4
Maye qaz, ton	118,6	47,5	1,2	9,9
Təbii qaz, milyon kub metr	13845,4	4755767,7	103,2	53,2

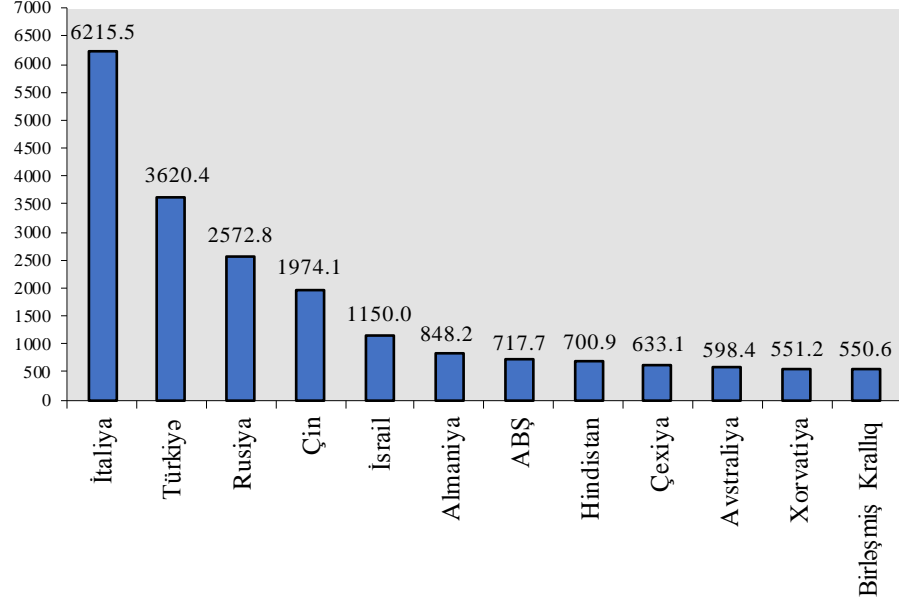
XARİCİ SEKTOR

...ardı

Malların adı	2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında		2023-cü ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	Miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Təbii qaz, milyon kub metr (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	15278,6	4741110,5	105,5	71,1
Elektrik enerjisi, min kVt.s	941137,8	51786,7	33,3	16,5
Neft koksu, ton	142135,4	12037,2	79,1	24,3
Polietilen, ton	68574,4	74672,8	70,4	74,4
Polipropilen, ton	80933,3	91472,1	74,9	71,6
Pambıq lifi, ton	81662,4	126032,1	190,5	158,8
Pambıq ipliği, ton	5679,3	14410,1	83,3	71,7
Qara metallardan borular, ton	9668,1	11615,0	59,6	51,0
Qara metallardan çubuqlar, ton	26464,5	17274,9	71,7	73,4
Emal olunmamış alüminium, ton	18437,6	44440,6	81,2	81,0

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında ixracın 87,4 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 7,9 faizini avtomobil, 3,2 faizini dəmir yolu, 1,1 faizini hava, 0,4 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında xarici ticarət dövriyyəsində daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)

XARİCİ SEKTOR

Cədvəl 63

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycanın tərəfdaş ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri*

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	26892120,5	10793200,7	16098919,8
o cümlədən:			
İtaliya	6215467,7	294838,2	5920629,5
Türkiyə	3620387,7	1291111,9	2329275,8
Rusiya	2572778,1	1916732,0	656046,1
Çin	1974088,5	1962473,9	11614,6
İsrail	1150045,1	17700,7	1132344,4
Almaniya	848207,5	466770,3	381437,2
Amerika Birləşmiş Ştatları	717715,0	614338,0	103377,0
Hindistan	700874,8	128617,1	572257,7
Çexiya	633107,3	34690,7	598416,6
Avstraliya	598400,1	598298,7	101,4
Xorvatiya	551202,5	3913,8	547288,7
Birləşmiş Krallıq	550564,5	152075,8	398488,7
Portuqaliya	412754,4	8323,9	404430,5
Yunanıstan	405315,6	37431,1	367884,5
Gürcüstan	362106,1	55255,8	306850,3
Bolqarıstan	348065,1	22592,3	325472,8
İran	347122,3	339457,6	7664,7
Rumıniya	311789,4	27072,9	284716,5
Ukrayna	280786,3	163949,6	116836,7
Tailand	278683,7	44440,6	234243,1
Türkmənistan	261328,8	208521,9	52806,9
Belarus	248273,8	222867,7	25406,1
Koreya	236840,3	236436,5	403,8
Yaponiya	212031,6	200920,9	11110,7
Fransa	197128,5	134532,1	62596,4
Digər ölkələr	2857055,8	1609836,7	1247219,1

*Gömrük məlumatı

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 6,1 faiz artaraq 53947,2 milyon manat və ya hər nəfərə orta hesabla 5291,6 manat olmuşdur.

Əhalinin sərəncamında qalan gəlirləri 47488,1 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 64

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2024-cü il yanvar-avqust aylarında	2023-cü il yanvar-avqust aylarında ^{*)}	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	53947,2	50861,1	106,1
hər nəfərə, manat	5291,6	5013,3	105,6
Sərəncamda qalan gəlirlər, milyon manat	47488,1	44891,4	105,8
hər nəfərə, manat	4658,1	4424,9	105,3

^{*)} 2023-cü ilin aylıq göstəriciləri dövr üzrə yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Əməkhaqqı

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2023-cü ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,3 faiz artaraq 1002,4 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3782,9 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 950,6 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 958,7 manat, özəl müəssisələrdə isə 1048,5 manat olmuşdur.

Cədvəl 65

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı (manat)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	1 002,4	958,7	1 048,5
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	565,0	530,7	590,9
Mədəncixarma sənayesi	3 632,2	2 262,9	4 353,8
Emal sənayesi	898,3	1 268,6	843,3
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1 069,2	1 059,7	1 564,2
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	723,0	669,1	1 188,0
Tikinti	1 069,5	1 008,0	1 086,0
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	670,0	947,1	667,7
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1 359,3	1 433,4	1 261,9
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	750,1	1 765,7	713,3
İnformasiya və rabitə	1 704,3	1 495,6	1 855,4
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2 826,9	3 328,3	2 706,4
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1 091,0	1 233,8	1 036,2
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 718,0	1 132,7	2 241,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	602,8	535,0	763,6
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	1 389,6	1 433,9	481,3
Təhsil	757,0	748,4	924,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	855,4	888,1	711,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	744,7	700,5	1 116,3
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	1 213,6	1 776,7	1 059,7

Mədəncixarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

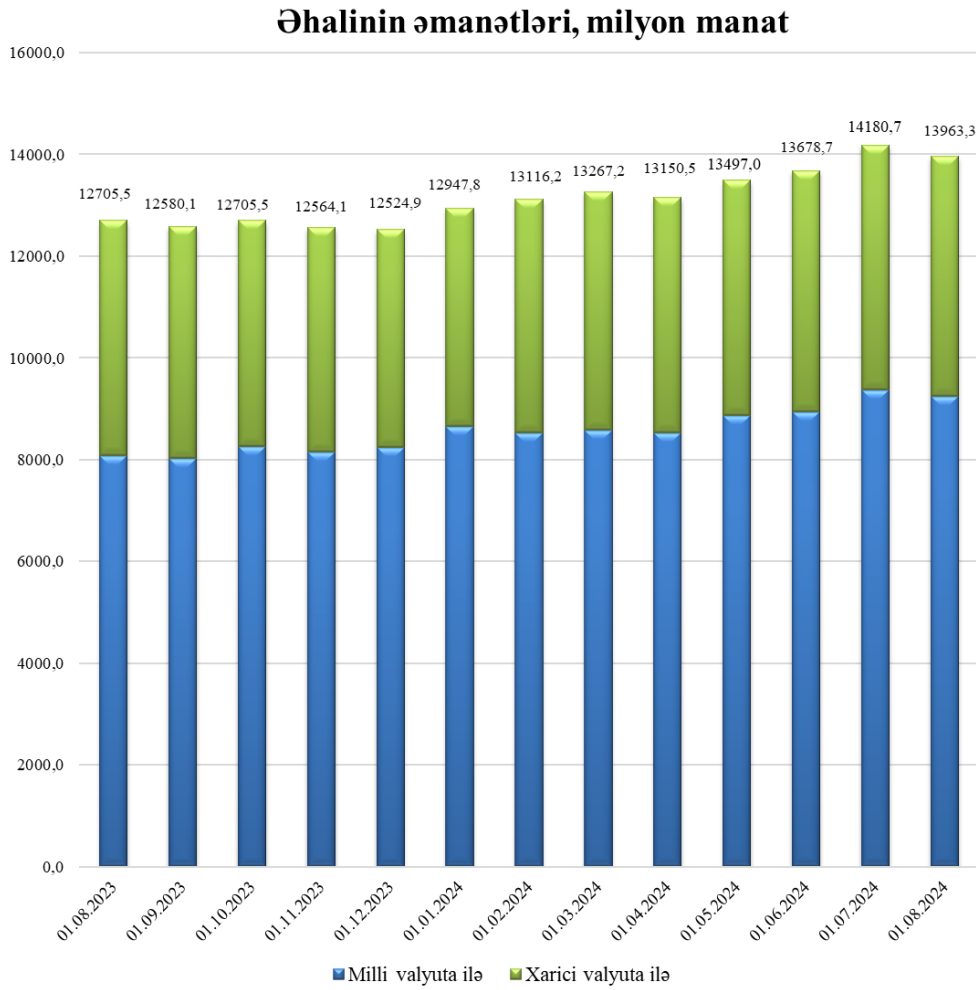
Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə əhalinin banklardakı əmanətlərinin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 9,9 faiz artaraq 2024-cü il avqust ayının 1-nə milli valyuta ekvivalentində 13963,3 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 66,3 faizi milli, 33,7 faizi xarici valyutada qoyulmuş, xarici valyutada qoyulmuş əmanətlərin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,7 faiz, milli valyutada olan əmanətlərin məbləği isə 14,6 faiz artmışdır.

Cədvəl 66

Əhalinin əmanətləri

	2024-cü il avqust 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	13963,3	109,9
o cümlədən: milli valyutada	9252,9	114,6
xarici valyutada	4710,4	101,7

Avqust ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya 1,87 (1,84) manata, 100 Türk lirasına 5,05 (5,31) manata, 100 Rus rubluna 1,91 (1,89) manata bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

Ölkə əhalisinin sayı ilin əvvəlindən 23477 nəfər və ya 0,2 faiz artaraq 2024-cü il avqust ayının 1-i vəziyyətinə 10204247 nəfərə çatmışdır. Əhalinin 54,5 faizini şəhər, 45,5 faizini kənd sakinləri, 49,8 faizini kişilər, 50,2 faizini isə qadınlar təşkil edir.

Cədvəl 67

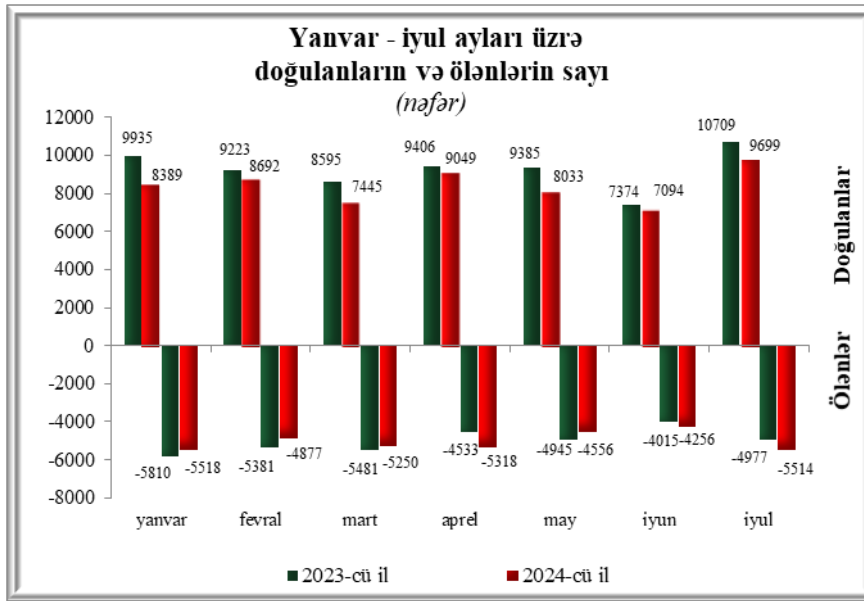
Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - iyul ayları üzrə					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə ¹⁾		
	2024	2023	artım (+) azalma (-)	2024	2023	2024-cü il 2023-cü il ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	23112	29485	-6373	3,9	5,0	78,0
doğulanlar	58401	64627	-6226	9,8	11,0	89,1
ölənlər	35289	35142	147	5,9	6,0	98,3
Nikahlar	26837	29191	-2354	4,5	4,9	91,8
Boşanmalar	12370	12610	-240	2,1	2,1	100,0

¹⁾ Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Bu ilin yanvar-iyul ayları ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 58401 doğulan körpə qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 11,0-dan 9,8-ə düşmüşdür. Doğulan körpələr arasında oğlan uşaqlarının xüsusi çəkisi 53,2 faiz, qız uşaqlarının xüsusi çəkisi isə 46,8 faiz olmuşdur. Körpələrdən 1928-i əkiz, 84-ü üçəm və 4-ü isə dördəm doğulmuşdur.

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında ölkədə 35289 ölüm halı qeydə alınmış və 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 6,0-dan 5,9-a düşmüşdür.

Cari ilin yanvar-iyul ayları ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 26837 nikah və 12370 boşanma halları qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı azalaraq 4,9-dan 4,5-ə düşmüş, boşanmaların sayı isə dəyişməyərək eyni səviyyədə (2,1) qalmışdır.

**Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
sədrinin səlahiyyətlərini
müvəqqəti icra edən,
sədrin birinci müavini**

Vahab Məmmədov

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə; dəyər ifadəsində göstəricilər sabit qiymətlərlə;
milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Türkmənistan	Özbəkistan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	104,5	106,5 ¹⁾	105,5	103,2 ¹⁾	108,7	101,9 ²⁾	104,6 ¹⁾ *	108,2 ¹⁾³⁾	106,3	106,4 ¹⁾	...
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	101,7	115,7	107,5	102,9	100,8	100,7 ¹⁾	104,8	112,1	...	107,1	...
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	105,3	102,8	106,8	105,2	110,1	98,0	117,1	100,1	...	118,5	...
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	102,0	116,1	108,1	96,5 ¹⁾	154,1	101,7 ¹⁾	110,9 ¹⁾	115,7	...	136,6 ¹⁾	...
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	101,7	49,4	...	98,0	94,0	78,6 ¹⁾	96,6	99,1	...	100,5 ¹⁾	...
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,4	105,6	111,8	105,9	114,9	...	108,4	113,1	...	108,9	...
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,8	105,8	112,7	106,0	115,5	...	109,0	111,6	...	109,4	...
İstehlak qiymətlərinin indeksi	101,0	99,7	105,7	108,9	105,0	104,0	108,1	103,6	...	109,2	...
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	105,8 ⁴⁾	...	116,3 ¹⁾	115,9*
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	105,0 ⁴⁾	115,8*
Sərəncamda qalan real gəlirlər	104,5 ⁴⁾	...	109,6 ¹⁾	108,1*
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	108,8 ¹⁾	106,7	119,8	...	110,6 ¹⁾	115,1 ¹⁾	118,1 ¹⁾	113,0 ¹⁾	...	117,7 ¹⁾	...
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı	90,9 ¹⁾	81,9 ⁵⁾
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	87,6	93,3	78,6	115,4	78,3	43,7	72,8 ⁵⁾	99,5 ¹⁾

...ardı

2024-cü ilin yanvar-iyul aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə; dəyər ifadəsində göstəricilər sabit qiymətlərlə;
milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Türkmənistan	Özbəkistan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	94,3 ⁶⁾	2,2 d.	104,2 ¹⁾	102,1 ¹⁾	96,8 ¹⁾	87,2 ¹⁾	99,6 ¹⁾	146,4	...	105,5 ¹⁾	...
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	90,2	79,1	101,8	84,2	77,7	85,5 ⁷⁾	...	89,8	...	105,8	...
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	94,7	4,1 d.	110,3	107,1	124,5	87,3 ⁸⁾	...	195,1	...	105,4	...
İdxal (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	93,3 ⁶⁾	179,1	103,5 ¹⁾	92,4 ¹⁾	112,4 ¹⁾	98,7 ¹⁾	91,9 ¹⁾	122,6	...	110,6 ¹⁾	...
o cümlədən											
MDB dövlətlərindən	88,2	4,2 d.	112,8	93,8	100,8	52,2 ⁷⁾	...	123,0	...	118,3	...
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	95,8	87,4	92,2	91,7	117,9	102,4 ⁸⁾	...	122,3	...	106,7	...

¹⁾ 2024-cü ilin yanvar-iyunu 2023-cü ilin yanvar-iyununa nisbətən.

²⁾ 2024-cü ilin yanvar-martı 2023-cü ilin yanvar-martına nisbətən.

³⁾ Tacikistan Respublikasının İqtisadi İnkişaf və Ticarət Nazirliyinin məlumatlarına əsasən.

⁴⁾ Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən.

⁵⁾ 2024-cü ilin iyulu 2023-cü ilin iyuluna nisbətən.

⁶⁾ 2024-cü ilin yanvar-iyunu 2023-cü ilin yanvar-iyununa nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.

⁷⁾ 2024-cü ildən etibarən Ukrayna üzrə məlumatlar istisna olmaqla

⁸⁾ 2024-cü ildən etibarən Ukrayna üzrə məlumatlar daxil edilməklə

* Qiymətləndirmə

Qeyd: Türkmənistan üzrə məlumatlar ölkənin dövlət orqanlarının saytlarından götürülmüşdür. MDB Statistika Komitəsi 2022-ci ilin dekabr ayından Ukrayna üzrə məlumatları əldə etmir.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərle ölçülür (istehsal üsulu). ÜDM hesabat dövründə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyərindən istehsal prosesinə sərf etdilmiş aralıq xərclər istisna edildikdən sonra əldə edilmiş ümumi əlavə dəyərə məhsula və idxala xalis vergilər əlavə edilməklə hesablanır.

ÜDM-in baza dövrünə nisbətən artım sürəti (fiziki həcm indeksi)- ÜDM-in baza dövrünün qiymətləri ilə qiymətləndirilmiş cari dövrdəki dəyərinin onun baza dövründəki dəyərində bölünməsi yolu ilə alınır.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni maddi işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığılmasını, maddi dövrüyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsini, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərində mütənasib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

- əlavə dəyər vergisi (ƏDV);
- aksizlər ;
- idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM- ÜDM-in ümumi həcmi ölkə əhalisinin dövr üzrə orta sayına bölməklə hesablanır.

Sənaye fəaliyyəti - “mədənçıxarma sənayesi”, “emal sənayesi”, “elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizati” və “su təchizati, tullantıların təmizlənməsi və emalı” kimi fəaliyyət növləri ilə əhatə olunur.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmi - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusişdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərrüfatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəridir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmulat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmulat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı - xam neftin, təbii (yanar) qazın hasilatı, bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi

və quyuların qazılması, təmizlənmiş neft məhsullarının istehsalı sahələrində məhsul istehsalıdır.

Qeyri neft-qaz sektorunda sənaye məhsulunun istehsalı - neft-qaz sektoru üzrə istehsal olunmuş məhsullar istisna olmaqla, sənayenin digər sahələrində məhsul istehsalıdır.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcminin dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində “əlavə dəyər” göstəricisi istifadə olunur.

Sənaye istehsalı indeksinin hesablanması mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə məlumatlar yalnız rüblük dövrilikdə nəzərə alınır.

Əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalar - bütün növ əsas fondların alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur. Əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalar - tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, istehsal olunmayan aktivlərə mülkiyyət hüququnun verilməsinə, qeyri-maddi əsas fondların (layihə-axtəriş işləri, proqram təminatı, məlumat bazası, incəsənət və əyləncəli janr əsərlərinin orijinalları və s.) alınmasına və hazırlanmasına, əsas fondların dəyərinin artırılmasına yönəldilən sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir. Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə

edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılır.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait - tikinti layihəsində nəzərdə tutulmuş işlərin, o cümlədən tamamlama və abadlıq işlərinin yerinə yetirilməsi nəticəsində obyektin inşası və ya təmiri, yenidən qurulması yaxud bərpası işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir.

Məhsul istehsalı sahələrinə yönəldilmiş investisiyalar - sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti (mənzil tikintisi istisna olmaqla) fəaliyyət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Xidmət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalar - ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə, incəsənət və digər xidmət sahələrinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Yaşayış evlərinin tikintisinə yönəldilmiş investisiyalar – çoxmənzilli binaların, fərdi yaşayış və bağ evlərinin tikintisinə yönəldilmiş investisiyalardır.

Neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalar - xam neftin, təbii (yanar) qazın hasilatı, bu sahədə xidmətlərin göstərilməsi və quyuların qazılması, təmizlənmiş neft məhsullarının istehsalı ilə əlaqədar əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalardır.

Qeyri neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalar - neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalar istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının digər sahələrində əsas kapitalla yönəldilmiş investisiyalardır.

Əsas kapitalla yönəldilmiş xarici investisiyalar - investisiya fəaliyyətini həyata keçirən əcnəbilərin, vətəndaşlığı olmayan şəxslərin, xarici hüquqi şəxslərin və onların filial və nümayəndəliklərinin, beynəlxalq təşkilatların vəsaiti hesabına bütün növ əsas fondların alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur.

Əsas kapitalla yönəldilmiş daxili investisiyalar - investisiya fəaliyyətini həyata keçirən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı və Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxsi tərəfindən bütün növ əsas fondların alınmasına,

yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur.

Kənd təsərrüfatı – kənd təsərrüfatı bitkilərinin becərilməsi və kənd təsərrüfatı heyvanlarının yetişdirilməsi əsasında yeyinti məhsulları və sənaye üçün xammal mənbəyi olan iqtisadiyyat sahəsidir. Heyvandarlıq və bitkiçilik (əkinçilik) kimi altsahələri vardır.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli və dənli paxlalı bitkilərin, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məhsullarının dəyəri daxil edilir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanları və quşlarının saxlanması və təsərrüfatdaxili istifadəsi zamanı alınmış xam məhsulların (süd, yumurta, yun və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, habelə baramaçılıq, arıçılıq və s. heyvanların məhsullarının dəyəri daxil edilir.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksinin hesablanması üçün müqayisəli qiymətlər əsasında onların ümumi istehsal həcmi göstəricilərindən istifadə olunur.

Kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının ümumi yığımı bütün əkin sahələrindən istehsal olunmuş (faktiki yığılmış) məhsulların həcmidir. Ayrı-ayrı bitkilər (kartof, şəkər çuğunduru, günəbaxan və s.) və ya bitki qrupları (dənli və dənli paxlalı bitkilər, tərəvəz, bostan və s.) üzrə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı bitkilərinin məhsuldarlığı – orta hesabla bir hektar yığım sahəsindən əldə edilmiş məhsulun səviyyəsini xarakterizə edir. Bu göstərici, bir qayda olaraq, sentnerlə hesablanır.

Heyvandarlıq məhsullarının istehsalı barədə məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə statistik hesabatlara, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə isə aparılan seçmə müayinə məlumatlarının əsasında müəyyən edilir. **Ət istehsalına** bütün növ mal-qara və quşların əti, piyi və ıçalatı daxildir. Məlumatlara həm sənaye üsulu ilə, həm də təsərrüfatdaxili kəsilmiş mal-qara və quşlar daxil edilir. **Süd istehsalı** inək, camış, qoyun və keçilərdən faktiki süd sağımını xarakterizə edir. Bura satılmış və təsərrüfatlarda istifadə edilmiş, balaların içirdilməsinə və sair məqsədlərə sərf olunmuş südün hamısı daxildir. **Yumurta istehsalı** cüce istehsalına (inkubasiyaya və s.) istifadə edilənlər də daxil olmaqla, bütün növ ev quşlarından alınmış yumurtanı əks etdirir. **Yun istehsalı** satılması və təsərrüfatda başqa məqsədlər üçün istifadə edilməsindən asılı olmayaraq, qoyun və keçilərdən qırılmış bütün yunları, keçi qəzilini, habelə dəvə yununu əhatə edir. Bütün yunlar fiziki çəkiddə, qırımıdan sonra yuyulmamış halda uçota alınır.

Mal-qara və quşların baş sayı əsas növlər üzrə (iribuynuzlu mal-qara, o cümlədən inək və camışlar, donuz, qoyun və keçi, at, quş və s.) hesablanır və hesabat dövründən sonrakı ayın 1-nə olan vəziyyətə görə yazılır. Məlumatlar rüblük hesablanır. Mal-qara və quşların baş sayı statistik uçot və hesabat məlumatlarına əsasən müəyyən edilir.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların nəqliyyat vasitələrinin daşdığı yükün həcmi daşınmış

məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yüklərin miqdarının onların daşınma məsafəsinə vurulmasından alınan hasillərin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və vertolyotlar, habelə metro vasitəsilə kommersiya əsasında daşınmış sərnişinlərin sayını əhatə edir. Sərnişin daşınmasının həcminə, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsiindən asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sərnişinlərin hamısı (pulsuz getmək hüququ olan sərnişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi – sərnişindəşımə nəqliyyatının işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və sərnişin-kilometrlə ölçülür. Sərnişin dövriyyəsi daşınmış sərnişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

İnformasiya və rabitə xidmətlərindən əldə edilən gəlir - informasiya və rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərin ümumi həcmidir. Bu göstərici əhaliyə, idarə, müəssisə və təşkilatlara göstərilmiş xidmətlər müqabilində informasiya və rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Milli hesablar sisteminin tələblərinə uyğun olaraq digər iqtisadi sahələrdə olduğu kimi, informasiya və rabitə müəssisələri üzrə də “informasiya və rabitə xidmətlərindən əldə olunmuş gəlir” göstəricisi formalaşdırılarkən ümumi gəlirin həcmi mal və xidmətlərin satışından əldə edilən vəsaitin müəssisələrin (idarənin, təşkilatın və s.) hesablaşma hesabına daxil olmasından asılı olmayaraq onun yaranması anındakı vəziyyətinə uyğun müəyyən edilir. Yəni bu göstərici hesablanarkən əldə olunan faktiki gəlirin məbləği deyil, hesabat dövründə göstərilən xidmətlərə görə hesablanmış məbləğ əsas götürülür.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi – əsasən əhaliyə onun istifadəsi və ya istehlakı üçün yeni və ya istifadə olunmuş malların emal edilmədən satışını əks etdirir.

Topdansatış ticarət dövriyyəsi - yeni və ya istifadə olunmuş malların pərakəndə ticarət, sənaye, kommersiya müəssisələrinə, institusional və ya peşəkar istehlakçılara, digər topdansatış ticarətçilərinə, həmçinin malların alqı-satqısı zamanı bu kimi şəxslərin və şirkətlərin adından çıxış edən agent və ya vasitəçilərə emal edilmədən təkrar satışını ifadə edir.

Ticarət dövriyyəsinin müqayisəli qiymətlərlə indeksi - məhsullar üzrə istehlak qiymətləri indeksi tətbiq edilməklə deflyasiya olunmuş cari göstəricinin baza göstəricisi ilə müqayisə edilməsi əsasında hesablanır. Ticarət dövriyyəsinin fiziki həcm indeksi qiymət dəyişikliklərinin təsiri istisna edilməklə fiziki həcmdəki dəyişikliyin dövriyyəyə təsirini ifadə edir.

İctimai iaşə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişləri ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) - orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsini səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsini əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

İQİ-dən milli hesablar sistemi göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsində, ümumi daxili məhsulun son istifadəsinin ən mühüm komponentlərindən olan ev təsərrüfatlarının son istehlakına çəkilən xərclərin sabit qiymətlərdə hesablanması, eləcə də əhalinin real gəlirlərinin və digər göstəricilərin hesablanması istifadə olunur.

Orta illik istehlak qiymətləri indeksi - hesabat dövrünün orta qiymət dəyişməsinin əvvəlki ilin müvafiq dövrünün orta qiymət dəyişməsinə nisbətini göstərir.

İllik istehlak qiymətləri indeksi – hesabat ayının orta qiymət dəyişməsinin əvvəlki ilin müvafiq ayının orta qiymət dəyişməsinə nisbətini göstərir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri (SQİ) - sənaye müəssisələri tərəfindən istehsal olunan və satılan sənaye məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətlərinin müşahidəsi İqtisadi Fəaliyyət Növləri Təsnifatının Mədəncixarma sənayesi, Emal sənayesi, Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarına uyğun olaraq aparılır. İstehsalçı qiymətinə əlavə dəyər vergisi, aksizlər və s. vergi ödəmələri, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri aid edilmir.

Kənd təsərrüfatı, balıqçılıq və meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri (KTQİ) - kənd təsərrüfatı müəssisələri, fərdi sahibkarlar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları tərəfindən satılan kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin müşahidəsi kənd təsərrüfatı müəssisələrinin, fərdi sahibkarların, ailə kəndli və ev təsərrüfatlarının seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymət indeksi - “Tikinti” iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikasını göstəricilərindən biri hesab olunur və “tərkib elementləri” metodu ilə hesablanır. Tikinti-quraşdırma işlərində qiymətlərin müşahidəsi yaşayış evlərinin, sosial təyinatlı binaların, istehsal təyinatlı obyektlərin, yol və körpülərin tikintisi sahəsində həyata keçirilən tikinti işləri (xidmətləri) üzrə aparılır.

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin istehsalçı qiymət indeksləri - nəqliyyatda yükdaşıma və sərnişindaşıma, anbar təsərrüfatı, yardımçı nəqliyyat, poçt, kuryer, rabitə, İKT və reklam

sahəsində göstərilən xidmətlərin qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir.

İxrac əməliyyatlarının qiymət indeksi ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilərək ölkə sərhədlərindən kənara göndərilmiş malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, çatdırılma və gəminin göyärtəsinə yükləmə xərclərini əks etdirən FOB qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

İdxal əməliyyatlarının qiymət indeksi ölkədə istehlak edilmək üçün, həmçinin təkrar ixrac etmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan alınan malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, idxalatçı ölkənin sərhədlərinə kimi sığorta və yükdaşıma xərclərini əks etdirən CIF qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

İqtisadi fəal əhali (işçi qüvvəsi) – məşğul və işsiz əhalinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali – müəyyən olunmuş həftə ərzində (müayinə həftəsində) haqqı ödənilmək və ya qazanc (gəlir) əldə etmək müqabilində heç olmasa bir saat hər hansı əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

İşsiz əhali – müəyyən olunmuş həftə ərzində (müayinə həftəsində) işi və qazancı (gəliri) olmayan, müayinə həftəsindən əvvəlki son dörd həftə (və ya bir ay) ərzində ödənişli və ya gəlir gətirən hər hansı işlə məşğul olmaq üçün iş axtaran, müayinə həftəsində və ya sonrakı iki həftə ərzində işə başlamağa hazır olan əmək qabiliyyətli yaşda olan şəxslərdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsiz əhalinin sayının iqtisadi fəal əhalinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Bank - fiziki və hüquqi şəxslərdən depozitlərin və ya digər qaytarılan vəsaitlərin cəlb edilməsi, öz adından və öz hesabına kreditlərin verilməsini, habelə müştərilərin tapşırığı ilə köçürmə və hesablaşma-kassa əməliyyatlarını məcmu halda həyata keçirən hüquqi şəxsdir.

Depozit - müvafiq müqavilə şərtləri ilə faizlər və ya komisiyon haqqlar ödənilməklə və ya ödənilmədən müştərilərin (əmanətçilərin) tələbi ilə qaytarılmasını və ya başqa hesaba köçürülməsini nəzərdə tutan bankın balansında aparılan cari, əmanət (depozit) və ya digər hesaba qoyulmuş və ya köçürülmüş pul vəsaitidir (elektron pulun emissiya edilməsi üçün qəbul edilmiş pul vəsaitləri istisna olmaqla)

Bank krediti - bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq qaytarılmaq, müəyyən müddətə və faizlər və (və ya) müqavilədə göstərilən digər ödənişlər ödənilmək şərti ilə, təminatla və ya təminatlı müəyyən məbləğdə borc verilən pul vəsaitidir.

Bank olmayan kredit təşkilatı - xüsusi razılıq (lisenziya) əsasında kreditlərin verilməsi və "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" Qanunla nəzərdə tutulmuş digər fəaliyyət növlərini həyata keçirən ixtisaslaşmış kredit təşkilatıdır.

Kredit ittifaqı - mənafe ümumiliyi əsasında könüllü birləşən fiziki şəxslərin və (və ya) kiçik sahibkarlıq subyekti

olan hüquqi şəxslərin sərbəst pul vəsaitlərini cəmləşdirmək yolu ilə özlərinin qarşılıqlı kreditləşdirilməsi üçün yaratdıqları bank olmayan kredit təşkilatıdır.

Qiymətli kağızlar bazarı – qiymətli kağızların emissiyası, buraxılması, tədavülü, ödənilməsi, mülkiyyətçiliyi, saxlanması, kompensasiyası, öhdəliklərlə yüklənməsi, tənzimlənməsi və digər əməliyyatların həyata keçirilməsi üzrə subyektlər arasında olan hüquqi və iqtisadi münasibətlərin məcmusudur.

Dövlət qiymətli kağızları - müvafiq icra hakimiyyəti orqanı və müvafiq qaydada buna səlahiyyətləndirilmiş qurum tərəfindən buraxılan qiymətli kağızlardır

Səhm – sahibinə hər hansı bir müəssisənin aktivlərində müəyyən bir paya sahiblik və payına uyğun olaraq müəssisənin gəlirinin bir hissəsinin dividend şəklində əldə etmək hüququ verən qiymətli kağızdır.

Dövlət istiqrazı – Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi tərəfindən büdcə kəsirinin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə buraxılan istiqrazdır.

Korporativ istiqraz - özəl müəssisə tərəfindən əlavə vəsait cəlb etmək məqsədi ilə emissiya edilən borc qiymətli kağızıdır

Mərkəzi Bankın notları - Mərkəzi Bank tərəfindən bir ilədək müddətinə buraxılan adlı sənədsiz dövlət güzəştli qiymətli kağızlarıdır.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Əhalinin gəlirləri – hesabat dövrü ərzində ölkə əhalisinin (hüquqi şəxs yaratmadan fərdi sahibkarlıqla məşğul olan fiziki şəxslər də daxil olmaqla) əmək ödənişləri, sahibkarlıq fəaliyyəti və mülkiyyətdən gəlirlərini, pul və natura şəklində aldıkları cari transferləri və digər daxilolmalarını əks etdirən, əhalinin həyat səviyyəsini səciyyələndirən mühüm makroiqtisadi göstəricilərdəndir. Bu göstəriciyə ev təsərrüfatlarının şəxsi istehlak məqsədilə istehsal etdikləri məhsulun, həmçinin mənzil sahiblərinin şərti hesablanmış xidmət haqlarının dəyəri də daxil edilir.

Əhalinin sərəncamda qalan gəlirləri – cari transferlər, o cümlədən vergilər, digər mütləq ödəmələr, könüllü üzvlük haqları, sosial sığorta ayırmaları çıxıldıqdan sonra əhalinin sərəncamında qalan gəlirlərdir.

Əhalinin hər nəfərə düşən gəlirləri - əhalinin gəlirlərinin ümumi məbləğinin ölkə əhalisinin dövr üzrə orta sayına bölməklə hesablanır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun faktiki işləmiş müzdü işçilərin orta siyahı sayına (sosial və ödənişsiz məzuniyyətdə olan şəxslər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Əhalinin son siyahıyaalınmasının yekun məlumatları əsasında siyahıyaalmadan sonrakı dövrlər üzrə əhalinin sayı və strukturunda, eləcə də bəzi nisbi göstəricilərdə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında aktlarda olan məlumatların statistik cəhətdən hər ay işlənməsi əsasında əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin X baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikasını yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin

siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyata alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.